ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй
...ховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 124 (6314)
ИЮНИИН
26
ВТОРНИК
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Үбһэ хуряалгые эмхитэйгээр эхилэе

...П(б)-гэй обкомой IV пленум ...бликын колхозуудай ажахын ...албари — малажалые улам ...эхын тулада тэжээлэй тог...та база байгуулха гол шуха...рилго партийна организаци...й, советскэ болон хүдөө ...н органуудай хүдэлмэрилэг... урда табиһан байгаа.

...ажалые хүгжөөхэ талаар ... ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй ...нэ жэлдэ угаа ехэ харюу...тай зорилгонууд табигдана. ... гэхэдэ, ниитын малажалые ...эхэ гурбан жэлэй түсэбые ...хэ һүүлшын жэл ябажа... Тиимэһээ колхоз бүхэн энэ ...амжалтатайгаар дүүргэхын ... малдаа элбэг хүрэхэ тэ... бэлэдхэхэ уялгатай.

... гол шухала зорилго шиид... тула республикын колхо...нилээд ехэ хүдэлмэри энэ ...й үедэ ябуулжа, сабшалан... бэлшээриин ургаса дээшэ...ээр шиидхэхы хүдэлмэринүү...эхэ ёһотой байгаа.

...тынгээ малажалые үбһэ тэ...эр хангахын тула республи...үрүү колхозууд ёһото орол... гаргаһан байна. Закаменай ...ай колхозууд, Сэлэнгын ай... Тельманэй ба Карл Марк...нэрэмжэтэ түрүү колхозууд, ...ын аймагай «Улаан Оронго» ... энэ хабар сабшалангайнгаа ... дээшэлүүлхын тула нилээд ...дэлмэри хэһэн байна. Эдэ ...уудта тэжээл бэлэдхэлэй ...гэлжын бригаданууд байгуу...жа, бүхэли хабартаа сабша...ээрээ таһалгаряагүйгөөр хү...рилөө.

...ээл бэлэдхэлэй харюусалга... мүнөө болоо. Республикын ...зуудта набшаһата тэжээл бэ...гэ түлэб дундаа ябуулагда...йна. Үбһэ хуряалгын эхилтэр ...дэлмэриие, мүн эртын си...ралгые колхозууд заатагүй ...эхэ уялгатай. Теэд, малажал ... Хориин, Сэлэнгын, Зэдын, ...ын ба бусад аймагууд энэ ...мэри тэсэшэгүй муугаар ...жа байна. Нэгэ хэдыхэн хо...лэ үбһэ хуряалгада жэгдэ...охо саг болобо. Үбһэ ху...ын һайн болзорнуудые алда...локогүй. Нэгэшье үдэр гээ...а, хэдэн зуун центнер тон ...шанартай үбһэн хуряагдан...эхэ байна. Партийна органи...ууд, советскэ болон хүдөө ...н органууд, түбхын түрүүн ... ажахын мэргэжэлтэд һайн ...тай үбһэ тэжээл бэлэдхэ...ула бүхы анхарал оролдол...биха уялгатай.

... шухала зорилгонуудые ...элгэдэ машинно-тракторна ...инууд угаа ехэ үүргэ дүүргэ...мэдээжэ. Энэ жэлдэ үбһэ ху...ын элдэб машинанууд абта...айна. Тэжээл бэлэдхэлэй хү...ринүүд машинын хүсөөр бү...эхэ байна. Республикын ...үүд үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ ...тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаа...гүй байгаа. Ниитын малажал...бэг хүрэхэ тэжээлэй база бай... хадаа тон шухала хэрэг гэ... МТС-үүдэй хүтэлбэрилэг-шэд ойлгохо ёһотой. Энэ жэлдэ машинно-тракторна станци бүхэн үбһэ тэжээл бэлэдхэлгээр, силос даралгаар договорно уялгануудаа заатагүй дүүргэхэ уялгатай. Гэхэтэй хамта, Хүйтэнэй, Хориин, Итанцын ба бусад МТС-үүд үбһэ хуряалгада бэлэдхэлые мүнөө хүрэтэр унжагайруулна.

Кударын, Зэдын, Ториин ба бусад зарим аймагуудай колхозууд болон МТС-үүд үбһэ хуряалгада бэлэдхэлые тон муугаар ябуулна. Тэдэ аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Мельничук, Марков, Хальбаев, Кругляков, Бадмаев, Таюрский гэгшэд, илангаяа эдэ аймагуудай хүдөө ажахын таһагуудые даагшад нүхэд Агафонов, Вампилов, Филиппов гэгшэд ниитын малажалда тэжээлэй база байгуулха хүдэлмэри һайнаар эмхидхэнэгүй. Сабшалан, бэлшээриин ургаса дээшэлүүлхэ хэмжээ-ябуулганууд тус аймагуудта таһалдуулагдаа. Мүн набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ ба эртын силос дараха хүдэлмэринүүдэй графигууд декадаһаа декада бүхэндэ таһалдуулагдана. Эдэ аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд үнгэрэгшэ үбэлэй бэрхэшээлтэй байдалһаа тобшолол хээгүй, үшөө бэлшээридэ найдаһаар зандаа.

Колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудай, хүдөө ажахын органуудай хүтэлбэрилэгшэд үбһэ хуряалгые богонихон болзорто үнгэргэхын тула бүхы хэмжээнүүдые абаха, баян техникээ бүрин хүсөөрнь ашаглахын хойноһоо оролдохо уялгатай. Колхоз бүхэн үбһэ хуряалгын, силос даралгын түсэб табяад, бригада, фермэ бүхэндэ участогуудыень даалгажа үгэхэ ёһотой. Тиихэдэ үбһэ тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри таряа хуряалга болотор сүм дүүргэхэ шухала. Үбһэ хуряалгын зэр зэмсэгүүдые—гар хажуур, аса, тармуур, бүлюу, точила гэхэ мэтые гүйсэд бэлэн болгохо шухала. Тэжээл бэлэдхэлэй бригаданууд үйлэдбэриингөө түсэбэй ёһоор даалгагдаһан участок дээрээ ехэ хүдэлмэри хэхэ байна.

Колхозуудай правленинүүд үбһэ хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилээд колхознигуудай ажал зүбөөр эмхидхэхэ, үбһэ хуряалгада ябаһан колхозник бүхэнэй үдэр бүриингөө нормо дүүргэхэ ябадал хангаха уялгатай. Колхозуудай партийна эхин организацинууд үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ ябаһан колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулхэ, социалистическэ мүрысөө толгойлхо уялгатай.

МТС-үүд үбһэ хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилээд хүдэлмэриин түрүү метод часай график үргэнөөр нэбтэрүүлжэ, машинануудаа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха уялгатай.

Бии байһан резервнүүдээ хүсэдөөр хэрэглэжэ, үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэхэ гээшэ колхозууд, совхозууд болон МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй, хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй нангин уялга мүн.

Колхозуудай таряалан, сабшалан дээрэ

Ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна

Энэ жэлдэ Яруунын мяханай совхоз малдаа тэжээлэй база байгуулхын тула ехэ хүдэлмэринүүдые хэжэ байна. Совхозой хүдэлмэришэд ба албахаагшад ниитээрээ гаража, сабшалангайнгаа газар модо шулууһнһаань, бургааһа боролжоһоонь сэбэрлээ. 50 гектар газарай бургааһа үндэһөөрнь абажа хаяа.

Тэжээл бэлэдхэлэй бригада 60 гектар талмайда үтэг хэһэн, сабшалангайнгаа бусад талмайда нютагай үтэгжэлгэ ехээр оруулһан байна. 3-дахи фермын нүхэр Зиновьевой хүтэлбэрилдэг бригада илангаяа һайнаар ажаллана. Тус бригадын гэшүүд 100 гектар газарта ногоо таряа.

Энэ жэлдэ совхоз 667 гектар таряа, мүн олон жэлэй ногоо тариһан ба 100 гаран гектар газарта силоснэ культура тариһан байна. Гадна фермэ шадарай участогуудта 50-аад гектарта тэжээлэй корнеплод таригдаа. Мүнөө зелёнко тариха газараа бэлэдхэжэ байна. 1000-аад шахуу гектар газарта зелёнко таригдаха юм.

Мүнөө Гундын Хоолой гэжэ газарта уһалууриин системэ баригдажа эхилээ. Тус системэ түргэн методээр баригдажа байна. Энэ барилгада олон тооной хүдэлмэришэд, унаа морид, тракторнууд, автомашинанууд гаргагданхай. Мүнөө дээрээ 100 гектар, саашадаа 500 гектар сабшалангай газар тус канаваһаа уһалагдаха юм. Тус системын барилгада коммунистнууд ба комсомолецууд ажалай һайн жэшээ харуулан хүдэлмэрилнэ.

Ж. Бадмаев.

Тарилгада түрүүлһэн бригада

Тарилгаар Куйтунска МТС-эй (Баргажан) тракторна бригадануудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ № 10 бригада (бригадирынь Т. Эрхэтуев) түрүү һуури эзэлбэ.

Энэ бригада условно трактор бүхэнөөр (зөөлэн хахалалгада оруулан) 157,7 гектар газар элдүүрилһэн, тарилгын үедэ 455 га хахалхын орондо 608 гектар хахалжа, даалгабаряа 133 процент дүүргэһэн ба 1107 килограмм горючи арбилаа.

Нүхэр Эрхэтуевай бригадын механизаторнуудай оролдосотойгоор ажаллаһанай ашаар, Уланай сомоной Ленинэй ба Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд орооһото культурануудай 1433 гектар тарилгые хараалагдаһан болзор соонь хэһэн байха юм.

Мүнөө тус бригадын түрүү тракторист нүхэр Ахадаев гэгшэ үндэр бүтээсэтэ ажалаараа МТС дотороо түрүүлжэ ябана.

Д. Гыргенов.

Тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын түлөө

Тэжээлэй бата бэхи база байгуулангүйгөөр ниитын малажал амжалтатайгаар хүгжөөхын аргагүй гэжэ хэндэшье мэдээжэ. Энэ хадаа арсалтагүй тобшолол болоно. Тиигэбэшье, зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд «тэжээлэй база байгуулха гээшэ угаа бэрхэтэй хэрэг» гэжэ хэлэдэг.

Иимэ үгэнүүдэй ямаршье үндэһэгүйнь Маленковой нэрэмжэтэ колхозой (Иволга) жэшээ дээрэһээ харагдана. Энэ колхозой мал жэлһээ жэлдэ олоор үдэбэшье, үбһэ тэжээлээр нэгэшье дутаагүй. Үнгэрэгшэ 1950 ондо ган болоһоншье һаа, тус колхоз ганса үбэлжэлгын үедэ бэшэ, мүн хабарай полевой хүдэлмэриин үедэ малдаа, мори унаада эдюулхэ тэжээлэй горьтой запас бэлдэһэн юм. Тэрэнэй ашаар колхоз малаа нэгэшье толгой гарзагүйгөөр үбэлжүүлһэн, олонхи малынь дундаһаа дээшэ шадалтайгаар ондо ороһон байна.

Маленковой нэрэмжэтэ колхозойхид яагаад иимэ амжалта туйлааб? Бусад колхозуудта орходоо үлүү ехэ сабшалантай дээрэһээ бэшэ, харин үсэд шанга ажалайнгаа ашаар тэдэнэр малдаа бардам тэжээл бэлдэдэг байна. Агротехническэ наукын ба түрүү луговодуудай туйлалтануудые колхозой гэшүүд үргэнөөр хэрэглэжэ сабшалангаа үтэгжүүлхэ хэрэгтэ анхаралаа ехээр хандуулдаг. Сабшалан үтэгжүүлхын тула наг шэбхэ ехээр хэрэглэнэ. Гадна, хэдэн жэлэй турша соо эндэ үтэг бии болгогдоһон байгаа. Энэ участогай ургасые дээшэлүүлхын тула нэн түрүүн шэбхэ ехээр адхагдана.

— Үтэгтэ ажахые зүбөөр хэрэглэһэн олон жэлэй дүй дүршэл хадаа луговодуудай оролдосото ажалые тэрэнэй дүүрэн харюулдаг байһаниие харуулаа, — гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Шубин хэлэнэ, — үтэг хэхэ гээшэ тиимэшье бэрхэтэй бэшэ, харин баргтай юм. Зүгөөр оролдосотойгоор ажаллаха хэрэгтэй. Сабшалан дээрээ адхаһан шэбхэ тараагдажа, тусгаар катогоор дарагдадаг ба зундаа 3—4 дахин уһалууриин канаваһаа уһалагдадаг байна.

Энэ колхоз үшөө эртэ байхада сабшалан дээрээ малаа бэлшээхээ болижо, хоройлдог. Мүнөө жэлдэ 3500 һургааг бэлдэгдээд, 700 га сабшалангаа хоройлжо байна. Ногооной һая ургажа байхадань малда гэшхүүлээ һаа, сабшалан ехээр гэмтэдэг юм.

ВКП(б)-гэй обкомой IV пленумэй тогтоолые хэрэг ажал дээрэ бэелүүлэн, энэ колхоз 18 хүнһөө бүридэһэн тэжээл бэлэдхэлгын тусхай бригада эмхидхээ. Энэ бригадыень түрүү колхозник нүхэр Г. Ф. Толстихин толгойлно. Бригадын составта дүй дүршэл ехэтэй луговод нүхэр Л. И. Гермышевэй хүтэлбэри доро герасимовска звено ажаллана. Энэ хабартаа уһалууриин системэ заһабарилхын тула, сабшалангаа модо шулуу, бургааһа һөөгүүдһээ сэбэрлэхын тула хэдэн воскреснигүүд эмхидхэгдээ. Мүн бусадшье хүдэлмэринүүд бүхы колхознигуудай хабаадалгатайгаар хэгдэһэн байна. 200 гектар газарта һайрамай уһа тогтоохо үедэ сабшалан дээрэ мянга үлүүтэй тэргэ наг шэбхэ тараагдаа. Мүнөө үтэгтэ сабшалан хоёрдохёо уһалагдажа байна.

Цаган-Губа гэжэ нютагта 60 гектарта үтэг бии. Энээгээрээ колхозой луговодууд омогорходог. Үнгэрэгшэ ган гасуур жэлдэ энэ участогай га бүриһөө 40 центнер шахуу үбһэн абтаһан байгаа. Тус участок дээрэ үнинэй луговодууд Д. Ф. Рудкин, И. П. Гермышев гэгшэд ажалладаг. Мүнөө жэлдэ тэдэнэр энэ участогһаа га бүриин 50 центнер үбһэ абаха уялгатай.

Эндэхи луговодууд хабартаа сабшалангаа борнойлжо, һайжаруулдаг. Энэ жэлдэ 100 гектар газарта борнойлго хэгдээ. Сабшалангайнгаа ургасые дээшэлүүлхын тула колхознигууд фермэ шадарайнгаа участогуудые сэбэрлэнэ. Мүнөө жэлдэ колхозой правлени фермэ шадарай участогуудые 20—20 гектараар үргэдхэһэн байна.

М. Николаев.

Түрүүшүүлэй зэргэдэ гараха

Закаменай аймагай Хужарай сомоной колхозууд ниитынгээ малда набшаһата тэжээл бэлэдхэлые эмхитэйгээр үнгэргэжэ байна. Жэшээнь, «III Интернационал» Щетинкинэй нэрэмжэтэ колхозууд 500—700 центнер хүрэтэр набшаһата тэжээл бэлэдхэжэ, даалгабарита түсэбүүдээ дүүргэхэ дүтэлөө.

Тиихэдэ, аймагай зарим колхозуудай правленинүүд набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэдэ хэрэгтэй анхарал хандуулнагүй. Үбһэ хуряалгын үшөө эхилээгүйдэ набшаһата тэжээл бэлэдхэхэдэ таарамжатай сагые тэдэнэр дэмы үнгэргэжэ байна. Тэдэнэй тоодо Енгорбойн сомоной Кировэй нэрэмжэтэ, Цакирай сомоной «Боевик» колхозууд оролсоно.

Б. Шоёнов.

Үбһэ хуряалгада бэлэдхэл түргэдхэхэ

ПЕТРОПАВЛОВКА (**Телефоноор абтаба**). Аймагай колхозуудай сабшалан дээрэ үбһэ ногоон элбэгээр ургажа байна. Хэдыхэн хоноод үбһэ сабшажа эхилхээр болоһонь. Теэд аймагай колхозууд үбһэ хуряалгада бэлэдхэлые июниин 10-да сүм дүүргээд байха ёһотой аад, энэ хүдэлмэриие мүнөө хүрэтэр унжагайруулһаар. Бүри нэгэшье колхоз үбһэ хуряалгын машинануудые заһабарилжа дүүргээдүй. Жэшээнь, Гэгээтын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 13 сенокосилкатай аад, 10-ыень заһабарилһан байна. 14 морин тармуурай миил 3-ыень заһабарилаа.

Тэрэшэлэн «Коммунизм» колхоз үбһэ хуряалгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри ехээр унжагайруулна. 22 сенокосилкынь 18-ниинь заһабарилагдаа. Мүн Боргойн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ, Чапаевай нэрэмжэтэ колхозууд баһа иимэ байдалтай.

Тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриие олон колхозуудай иимэ муугаар ябуулжа байһые мэдэжэ байгаад, аймагай хүдөө ажахын таһаг, тэрэниие даагша нүхэр Вампилов ямаршье хэмжээ абаһагүй.

Үбһэ хуряалгын эхилтэр набшаһата тэжээл бэлэдхэжэ сүм дүүргэхэ зорилго аймагай колхозуудай урда табигдаһан байгаа. Теэд, энэ хүдэлмэри олонхи колхозуудта таһалдуулагдажа байна. Жэшээнь, Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Побоков) июниин 20 хүрэтэр 3800 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ түсэбтэй аад, миил 649 центнер бэлэдхээ. Тэрэшэлэн Кировэй нэрэмжэтэ колхоз графигаа декадаһаа декада бүри таһалдуулна. Тиихэдэ Будённын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Таракановский) 4200 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэхын орондо 160 центнер бэлэдхээ.

Тиихэдэ эртын силос дараха саг болоһоор үнинэй. Теэд дурсагдагша колхозуудай түрүүлэгшэнэр силос дараха ногоон үгы гэжэ шалтаад, нэгэшье тонно дараагүй байна. Гадна, силос дарахын тула нүхэнүүдые бэлэдхэхэ, хахад башни ба башнинуудые бариха ёһотой байгаа. Гэбэшье, энэ хүдэлмэри огто ябуулагданагүй. Жэшээнь, Будённын нэрэмжэтэ колхоз бултанһаа ехэ силос дараха байбашье, силоснэ барилганууды мүнөө хүрэтэр эхилээдүй. Аймаг дотороо мал олонтой колхозуудай нэгэн болохо Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 10 гаран силоснэ нүхэнүүдые бэлэдхэхэ аад, 4-ыень бэлэдхээ. Мүн хахад башни бариха түсэбтэй аад, барилгаяа бүри эхилээдүй байна.

Ниитынгээ малажалые бүдүүн ба шэмэтэ тэжээлээр хангахын тула үбһэ хуряалгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриие эрид түргэдхэхэ саг тулаа.

М. Булагаев.

Зэр зэмсэгүүдээ бэлэн болгоо

Кяхтын аймагай Ульяновай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд ниитынгээ адуу малые үбһэ тэжээлээр хангахын тула нилээд ехэ оролдолго гаргана. Тус колхозой тэжээл бэлэдхэлэй бригада (бригадирынь нүхэр Хлебников) мүнөө набшаһата тэжээл нилээд ехэ бэлэдхээ. Эртын силос дарахын тула энэ бригадынхид силоснэ 6 нүхэ бэлэдхээ.

Силос мэнэ гэһээр даража эхилхэнь.

Үбһэ хуряалгын машинануудай заһабарилга эндэ дүүргэгдэһэн байна. Заһабарилагдаһан 6 сенокосилка ба 6 морин тармуурые комисси шалгаад абаа. Гадна, колхозой гэшүүд Гармаев, Иванов гэгшэд 60 гар хажуур, 30 тармуур ба 30 аса бэлэдхээ.

Мүнөө колхозой правлени үбһэ хуряалгын ба силос даралгын хүдэлмэриин түсэб табяад, бригада ба фермэ бүхэндэ бүтээхэ хүдэлмэриинь графигуудые хүргэһэн байна.

С. Зодбоев.

Үнеэн бүриһөө 5500 килограмм һү һаахын түлөө

...ЛИНИН. Новоторжско райо...Молотовой нэрэмжэтэ совхозой ...шэмэтэ малажалай эрхим ...рнууд область дотороо мэдээ...ложо алдаршанхай. Эндэ нё... жэлдэ 210 үнеэдһээ тус бү...нь 4947 килограмм хүрэтэр ...агдаһан байна.

... жэлдэ совхозой һаалишад ... бүриһөө 5,5 мянган кило...һаа бага бэшэ һү һаахые ...бэ.

...нэр өөһэдынгөө уялгануудые ...гай ажалаараа батална. Энэ ... табан һарын турша соо — ...килограмм һүн һаагдаа, энэнь үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхиһөө 327 килограммаар үлүү байна.

Совхозой үнеэд бүхэли сүүдхэ соо бэлшээридэ адуулагдана. Эрхим участогууд дээрэ бэлшээри эмхидхэгдээ.

Мүнөө үбэлэй тэжээл бэлэдхэгдэжэ байна. Сенокосилканууд, силосорезкэнүүд заһабарилагдаа, силоснэ түхеэрэлгэнүүд заһабарилагдаа, сэбэрлэгдээ, мүн эртын силос бэлэдхэгдэжэ эхилээ.

Үнеэн бүридэ 10—12 тонно шэмэтэ тэжээл бэлэдхэгдэхэ байна.

ТАСС).

Баян шадалтай болоно

...олотовой нэрэмжэтэ колхоз ...нын аймагай эгээ баян колхо...ай нэгэниинь юм. Адуу ма...ь тоо толгой жэл ерэхэ тудам ...орно.

...лхозно ажахын хүгжэхэтэй ... колхознигуудай культурна ...ээ дээшэлжэ, баян шадалтай ...но. Колхознигуудай гэртэ ороходо патефон, самовар, никилированнэ орон, гоё һайхан мебель байдаг. Чимитов, Цыбиков болон бусад хэдэн колхознигууд өөһэдтөө мотоциклнуудтай болоһон байна.

Тиихэдэ үшөө 5—6 колхознигууд мотоциклнуудые худалдан абахаяа хүлеэжэ байна. **Р. Мункоев.**

Иволгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз ниитын малажалда тэжээл элбэгээр бэлдэхын түлөө тэмсэнэ. Тус колхоз 19 мянган центнер бүдүүн тэжээл энэ жэлдэ бэлэдхэхэ түсэбтэй. Үбһэ ногооной үндэр ургаса абахын тула эндэхи колхознигууд сабшалангайнгаа газар бултыень уһалһан байна. Тэжээл бэлэдхэлэй бригада сабшалангай газар сэбэрлэлгээр ба илангаяа уһалалгаар ехэ хүдэлмэри хээ.

Энэ бригадын 10 гэшүүд сабшалангай газар уһалдаг. Мүнөө эдэнэр 800 гектар газар нэгэ дахин, 500 гектарые хоёрдохёо уһалаа. Сабшалангынь мүнөө һайнаар ургажа байна. Энэ бригада өөрынгөө участок дээрэ хоёр дахин үбһэ сабшаха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тэжээл бэлэдхэлэй бригадын бригадир Ширандоржи Балданов ба луговод Бальжинима Цыденов гэгшэд хоёрдохёо уһалһан сабшалангаа хаража байна.

М. Минеевэй фото.

КОМСОМОЛЬСКО АЖАБАЙДАЛ

Комсомолецууд түрүү зэргэдэ

«Набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ ба эртын силос дараха хэрэгтэ комсомольско организацинуудай хабаадалга тухай» ВЛКСМ-эй обкомой бюрогой тогтоол Торийн аймагай комсомольско олохон организацинуудта зүбшэн хэлсэгдэээ.

Аймагай комсомолецууд ба залуушуул тэжээлэй бата бэхи база байгуулха тухай ВЛКСМ-эй обкомой II пленумэй шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэнэ.

Тэдэнэр набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ ба таряанай буртаг үбһэ когоо сэбэрлэхэ воскреснигүүдтэ олоороо хабаадана.

Колхозуудай набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ ба эртын силос дараха түсэбые дүүргэлгэдэ туһалха талаар Калининай нэрэмжэтэ колхозой комсомольско организаци (секретариинь нүхэр Данилова) үүсхэл гаргаһан байна. Энэ асуудалые суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэхэдээ, комсомолец бүхэн 5 тонно набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ гэһэн уялга абаһан байха юм. Тус колхозой комсомолецууд ба залуушуул тэжээл бэлэдхэлгэдэ хоёр дахин гаража, 15 тонно набшаһа мүшэр суглуулһан байна. Эдэ бүхы хүдэлмэринь шанар һайнтайгаар дүүргэгдэээ. Һаяын үдэрнүүдтэ тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэридэ олоороо гараха гэжэ комсомольско организаци тогтоогоо. Энээндэнь хүдөөгэй интеллигенци олоор хабаадуулагдаха байна.

Доодо Бургалтайн дунда һургуулиин, Бургалтайн ба Гэгээтын эхин һургуулинуудай комсомолецууд ба залуушуул «Улаан Бургалтай» колхозой сабшалан ба бэлшээринүүдые һайжаруулха хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Энэ хүдэлмэридэ дунда зэргээр 50—70 хүн хабаададаг байха юм. Тэдэнэр гурбан үдэр соо 30 тонно набшаһа мүшэр суглуулһан, 300 шахуу гектар ороохото культурын буртаг үбһэ түүһэн байна.

Набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ ба эртын силос дараха хүдэлмэридэ аймагай бүхы һургуулинуудай комсомолецууд-һурагшадай болон пионернүүдэй хабаадалгые ба ургаса хамгаалха хүдэлмэриие хүтэлбэрилхын тулада түсхай хүнүүд томилогдоһон байна. ВЛКСМ-эй айком хадаа набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ ба эртын силос дараха түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ, ургаса хамгаалха хэрэгтэ комсомолецууд ба залуушуулай хүсые элсүүлхэ хэрэгтэ гол анхарал хандуулна. Энэ хадаа нийтын малажалда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха ба таряанай үндэр ургаса түйлаха ябадалда туһалха байна.

Г. Ильин, ВЛКСМ-эй Торийн айкомой секретарь.

Агитбригада колхозуудта хүдэлмэрилнэ

ВЛКСМ-эй Иволгын айкомой ба аймсоведэй гүйсэдкомой культурно-гэгээрэлэй таһагай эмхидхэһэн агитбригада тарилгын эхилһэн сагһаа хойшо Оронгын ба Гильбирын сомоной колхозуудые культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэреэр хангажа байна.

Агитбригадын программада уранһайханай номернууд, советскэ композиторнуудай дуунууд, СССР-эй арадуудай национальна танцанууд ба плясканууд бии. Бригадын концертнүүдые колхознигууд ба механизаторнууд ехэ һонирхоно. Агитбригадынхид тракторна ба таряанажалай бригаднуудаар, малай фермэнүүдээр ябажа, концертнүүдые харуулхынгаа хажуугаар, колхознигуудай хүдэлмэридэ бодото туһаламжа үзүүлнэ.

Тэдэнэрэй туһаламжаар колхозуудай комсомольско организацинууд, клубууд, уншалгын байшангууд хүдэлэмэреэ нилээд һайжаруулаа. Тиихэдэ агитбригадые хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Бадмаев (аймагай культурно-гэгээрэлэй таһагай инспектор) мүнөө үеын политическэ байдал, республикын түрүү луговодуудай дүй дүршэл, набшаһата тэжээл бэлэдхэлгын удхашанар тухай асуудалнуудаар колхознигуудай дунда хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ.

С. Сагадаров.

Лекци уншагдаба

Улан-Удэдэ потребкооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой клубта «Хүнүүдэй ухаан бодолдохи капитализмын үлэгдэлнүүд» гэһэн темээр ВКП(б)-гэй горкомой секретарь нүхэр Маслов элидхэл хэбэ.

Нүхэр Маслов советскэ зарим хүнүүдэй ухаан бодолдо капитализмын үлэгдэлнүүдэй хаанаһаа бии байһан тухай лекци шагнагшадта тон ойлгосотойгоор хөөрэжэ үгөө.

—Хаанта засаг хадаа,—гэжэ нүхэр Маслов хэлэнэ—ажалшадые үни удаан саг соо капиталистнуудай барлаг байха ябадалда асаржа байгаа. Имагтал Агуухэ Октябрьска Социалистическэ революци Россин арадуудта жаргалта һайхан эрхэ сүлөө олгоо. Ленин—Сталинай парти советскэ хүнүүдые Эхэ орондоо үнэн сэхээр, хүнүүдэй ухаан бодолдохи капитализмын үлэгдэлнүүдтэй эрид шууд тэмсэхэ үзэлөөр хүмүүжүүлнэ.

Саашань, нүхэр Маслов капиталай оронуудта ажалшадай ямараар хүмүүжүүлэгдэдэг байһан тухай тодорхой баримтануудтайгаар хөөрэжэ үгөө.

Эндэ сугларагшад нүхэр Масловай уншаһан лекциие тон һонирхолтойгоор шагнажа, ойлгогдоогүй асуудалнуудтаа дүүрэн харюунуудые абаһан байна.

Д. Колмаков.

ИВОЛГЫН АЙМАГТА

АЙМАГ СООГОО ТҮРҮҮЛБЭ

Маяковскиин нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө аймаг соогоо түрүүлэн, 126 процент дүүргэбэ.

Эндэ хони ба ямаадай нооһо хайшалалга эмхитэйгээр үнгэргэгдөө. Нютагай үүлтэрэй хонин бүриһөө дунда зэргээр 2 килограмм 250 грамм нооһон хайшалагдаа.

ЛОКОМОБИЛЬ АБАБА

Саянтын МТС 75 мориной хүсэтэй локомобиль 60 киловаттна генератортайгаар абаба.

Энэ локомобиляа тодхохоо МТС бүхы мастерской ба цехүүдээ электрын хүсөөр хүдэлгэхынгөө хажуугаар, «Улаан-Оронго» колхозые электроэнергеэр хангаха юм. Тиихэдэ энэ колхозой малажалай фермэнүүдэй ба таряанажалай бригаднуудай хүндэ хүдэлмэринүүд механизацилагдаха ба колхознигуудай гэрнүүдтэ электролампочканууд яларха байна.

ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭГШЭДЭЙ АМЖАЛТА

Гильбирын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тэжээл бэлэдхэлгын бригада (бригадирынь Ю. Б. Раднаев) сабшалан дээрээ үндэр баян ургаса ургуулхын түлөө ехэхэн хүдэлмэри хэжэ байна.

Энэ бригадынхидай хүсөөр 20 мянга гаран тэргэ наг шэбхэ сабшалан дээрэ тараагдаһан ба 700 гектар сабшалангай шулуу, бургааһан сэбэрлэгдэһэн байха юм. Тиихэдэ 25 мянган һургааг бэлэдхэгдэжэ, посхоодууд заһабарилагдаба.

Мүнөө тус бригада хабар уһалһан 1600 гектар сабшалангаа хоёрдохёо уһалжа байна. Бригадынь зарим гэшүүд набшаһата тэжээл бэлэдхэнэ.

Тэрэшэлэн Сталинай, Маленковой нэрэмжэтэ, «Улаан-Оронго» ба бусад колхозуудай луговодууд сабшалангай хоёрдохи уһалалгые эхилжэ байна.

ЭЛЕКТРОАГРЕГАДУУДАЙ ХҮСӨӨР

Энэ жэлдэ аймагай олохон колхозуудта хонидой нооһо хайшалалга механизацилагдаһан байна. Ленинэй, Хрущевой нэрэмжэтэ, «Улаан-Оронго» колхозуудта хочиной нооһо хайшалалгада электроагрегадууд хэрэглэгдээ.

А. Нагаслаев.

Ном, газетэнүүдые үргэнөөр тараая

Большевистскэ партиин ба советскэ правительствын үлэр бүриин халуун анхаралай ашаар Бурят-Монголой ажалшадай культурань угаа түргөөр ургана. Урдань өөрын үзэг бэшэггүй байһан буряг-монгол арад мүнөө түрэлхи хэлэн дээрээ номуудые, газетэ ба журналнуудые уншана. Бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн номуудай тоонь жэл ерэхэ бүри олошорно. Дайнай хойто тээхи табанжэл соо хэблэгдэһэн номуудай тиражые 1940 онойхитой сасуулхада нэгэ хахад дахин ургаа. Марксизм-ленинизмын классигуудай, ородой литературын классигуудай ба советскэ уранзохёолшодой олон зохёолнууд бурят-монгол хэлэн дээрэ оршуулагдаһан байна. Тэрэшэлэн ород хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн олон тоото номууд манай республикада центральна хэблэлнүүдһээ асарагдана. Эдэ бүгэдэ хадаа большевистскэ партиин халуун анхаралай ашаар ажалшадай духовно эрилтые дүүрэн хангаха арга боломжонуудай байгуулагдаһые эли тодоор гэршэлнэ.

Номууд, газетэнүүд, журналнууд болбол арад зоной культурна ажабайдалай таһаршагүй хубинь болонхой. Номууд хадаа сэсэглэн һалбаржа байгаа Эхэ ороноймнай амжалтануудые, коммунизмые байгуулжа байгаа советскэ хүнүүдэй шэн габьяата ажал хүдэлмэриие, наука ба техникын түйлалтануудые харуулхаһаа гадна, уншагшадые классическа литературын зохёолнуудтай, советскэ уранзохёолшодой творчествотой танилсуулна. Хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллигентнэр марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые шудалжа, общественно-политическэ, научна, уранһайханай литературые уншажа, идейнэ талаараа зэбсэгжэн коммунизм байгуулха агуухэ түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлхын, арадай ажахые, культура ба искусствые улам хүгжөөхын тулада хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр бүри урматайгаар ажаллана.

Манай республика дотор номууд ба газетэнүүдые олоор хэблэн гаргахаһаа гадна, тэдэнииие ажалшадай дунда тараан дэлгэрүүлхэ бүхы арга боломжонууд бии болгогдонхой. Республикымнай бүхы аймагуудта шахуу ном худалдадаг магазинууд ба хүдэлмэришэдэй поселогуудта, томо предприятинуудта, зарим леспромхозуудта номуудай киоскнууд бии. Эдэ магазинууд, киоскнууд гансахан лэ үнгэрэгшэ жэлдэ 10 гаран миллион түхэригэй номуудые, газетэнүүдые ба журналнуудые худалдаһан байна.

Ажалшадай дунда ном үргэнөөр пропагандировалһан газарта ном худалдалгын хүдэлмэри һайнаар табигданхай. Мухаршэбэрэй аймагта энэ хүдэлмэри һайнаар эмхидхэгдээ. Тэндэ Сталинска шангай лауреадууд Н. Виртын «Манай таряан хоолтой», Е. Мальцевай «Бүхы зүрхэнһөө» гэһэн ба бусад номуудаар уншагшадай конференцинүүд ба литературна уншалганууд үнгэргэгдэһэн байна. Аймцентртэхи ном худалдадаг магазиниие даагша нүхэр Красинский колхозуудай, уншалгын байшангуудай, хүдөөгэй библиотекэнүүдэй 20 гаран эдэбхитэдые ном тараалгада хабаадуулна. Тэдэнэрынь ном тарааха хэрэгтэнь багабэшэ туһа хүргэнэ.

Тус аймагай потребсоюзай, сельпогой, ном худалдадаг магазинуудай ба «Союзпечатиин» хүдэлмэрилэгшэд ехэ һайшаалтай үүсхэл һаяхан гаргаа. Тэдэчэр үргэн олон ажалшадай дунда номуудые эрхим һайнаар тараан дэлгэрүүлхэ гэһэн социалистическэ уялга абаад, республикын аймагуудай потребсоюзуудай, сельпонуудай, ном худалдадаг магазинуудай ба «Союзпечатиин» бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ хандалга гаргаһан байна.

Ном худалдалгаар жэлэйнгээ түсэбые 1951 оной ноябриин 7 хүрэтэр дүүргээд, шэнэ жэл болотор түсэбэйнгөө 15 процентһээ доошо бэшэ ном худалдаха уялга мухаршэбэрэйхид абаа. Аймпотребсоюзай хүдэлмэрилэгшэд августын 15 болотор хүдөөгэй бүхы магазинуудта элдэб номуудые олоор абаашаха ба саашадаа һара бүхэндэ шэнэ номуудые нэмээжэ байха уялга абаһан байна. Ажалшадай дунда номуудые пропагандалга элдэб янзаар ябуулагдаха юм. Тэрэшэлэн тус аймагта энэ жэлдэ 2 дахин номуудай базар эмхидхэгдэхэ байна. Сельпо бүхэндэ нэгэ хүн ном зөөгшөөр томилогдожо, ном тараалгые үргэнөөр эмхидхэхэ юм. Ном худалдадаг магазин потребкооперациин магазинуудта ном абаашаха хэрэгтэнь эдэбхитэйгээр туһалха, «Союзпечатиин» хүдэлмэрилэгшэд лимидээр хараалагдаһан газетэ ба журналнуудаа бүгэдыень тарааха уялга абаа. Республикымнай бусад аймагууд мухаршэбэрэйхидэй энэ һайшаалтай үүсхэлые халуунаар дэмжэхэ зэргэтэй.

Кабанскын аймцентртэхи ном худалдадаг магазиниие даагша нүхэр Сахно колхозуудаар, уншалгын байшангуудаар, загаһа барилгын газарнуудаар ябажа, һара бүхэндэ абаһан номуудаа бүгэдыень худалдана. Колхознигууд, загаһашад тэрэнииие ехэ баяртайгаар угтажа, олон номуудые худалдан абана. Тэрэшэлэн Заиграйн, Бичурын, Баргажанай аймагуудта ном худалдалга һайнаар эмхидхэгдэнхэй.

Зүгөөр, ном худалдалга ба газетэ тараалга хаа хаанагүй һайнаар эмхидхэгдэнхэй гэжэ хэлэхээр бэшэ. Энэ талаар ехэхэн дутагдалнуудай байһыень ВКП(б)-гэй обкомой V пленум тэмдэглэһэн байна. Потребкооперациин, ном худалдадаг ба «Союзпечатиин» зарим магазинууд ном худалдалгаар түсэбөө дүүргэнэгүй. Прибайкальска, Хорийн, Торийн ба Тарбагатайн аймагуудай магазинууд ном худалдалгые тон хангалтагүйгөөр эрхилнэ, ном худалдадаг магазинуудынь муугаар түхеэрэгдэнхэй. Тус магазинуудай хүдэлмэрилэгшэд олониитын дунда ном пропагандироваалдаггүй, энэ талаар аймагай газетэнүүдые болон радиое хэрэглэлэггүй, бригаднууд, малажалай фермэнүүд дээгүүр ... байгаад ном худалдалгые эм... дэггүй байна. Сельпонуудай ... газинуудта номууд, илангаа ... рят-монгол хэлэн дээрэ хэб... һэн шэнэ номууд хомор бай...

Бурмонкоопсоюз хүдөө ... гуудта ном худалдалгые үрг... эмхидхэхэ арга боломжотой ... Теэд, Бурмонкоопсоюз хүд... уншагшадай эрилтые гүйсэд ... жа шаданагүй. Потребкоо... циин магазинууд 1950 ондо ... мянган түхэригэй ном худ... түсэбтэй аад, миил 200 мянг... хэригэйхиие худалдаһан ... Бурмонкоопсоюзай хүтэлб... шэд хүдөө нютагуудта ном т... гые тооногүй, харин энэ шу... хэрэгтэ хайша хэрэгээр хан... Тэрээнһээнь боложо базадаһ... зарим магазинуудтань номууд... удаан хэбтэжэ байлаг.

Книготоргын Бурят-Мон... отделени ном худалдаха хэр... потребкооперациин магазину... багаар туһална. Тус отдел... шье олонхи магазинууд ном т... даха түсэбөө һараһаа ... дүүргэдэггүй юм. Ном худ... магазинуудта мэргэжэлтэй ка... дые шэлэн табилга эмхидх... гүй. Тиимэһээнь тус магази... олонхи кадрнууд худалдаа... маанай культурые ба мэрг... гүйсэд шудалаагүй байна.

Газетэ ба журналнуудые ... раалгын талаар Кударын, Б... ло-Кударын, Торийн ба бусад ... рим аймагуудта ехэхэн дута... нууд бии. Эдэ аймагуудта ... ажахын газетэ ба журнал... «Бурят-Монголой үнэн» газет... хангалтагүйгөөр тараагдана. ... хеэ холбооной аймагай ко... нуудай хүдэлмэрилэгшэдэй ... «Союзпечатиин» райорган... нуудай энэ шухала хэрэгтэ ... салгагүйгөөр хандадаг дээр... иимэ ябадалнууд гарана.

Ном, газетэ ба журнал тар... политическэ угаа ехэ удхашан... хэрэг мүн. Магазинуудай хү... рилэгшэд ном худалдалгые ... һайнаар эмхидхэхын тула у... шадай конференцинүүдые эм... хэ, хэблэл болон радио үр... хэрэглэхэ ёһотой. Хүдөө нют... даар, предприятинуудаар но... дай нүүдэл наймаа эмхидх... хала. Тэрэшэлэн ном зөөлг... гэнөөр эмхидхэлгэ угаа ех... шанартай. Ном худалдадаг ... зинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй ... да социалистическэ мүрысө... нөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй.

Партийна, комсомольско ор... зацинууд хэблэл тараалгада ... лууһ анхаралаа табижа, ... даалдалгын хүдэлмэрилэгшэд... үргэлжэ туһалха бэзэ гэжэ ... дагдана. Үргэн нийтэ ажал... дунда ном, газетэ ба журна... болзор соонь эрхим һайнаар ... рааха хэрэгтэ потребкоопер... ном худалдалгын, «Союзпеч... хүдэлмэрилэгшэдэй бүхы ... элсүүлхэнь лабтай.

С. Барер, БМАС... Министрнүүдэй Со... дэргэдэхи полиграф... промышленностиин, хэ... ба ном худалдаанай ... эрхилхэ Управ... начальнигай ор...

Кадрнуудай политическэ бэлэдхэлые улам дээшэлүүлхэ

Партиин Центральна Комитедэй заабариие бэелүүлэн, ВКП(б)-гэй Зэдын айком хадаа коммунистнуудай партийна һуралсал хүтэлбэрилгые энэ жэлдэ зарим тэды һайжаруулаа.

Һурагшадые политһургуулинуудта ба кружогуудта абахадаа тэдэнэй юрэнхы эрдэм хараада абтаһан байна. Мүн политическэ бэлэдхэлтэй коммунистнууд политһургуулинуудые ба кружогуудые хүтэлбэрилэгшэдөөр томилогдоһон байгаа. 34 хүтэлбэрилэгшэдэй 17-ниинь ВКП(б)-гэй обкомой дэргэдэ эмхидхэгдэһэн һарын ба хоёр неделиин курсануудта һуража гараһан байха юм. Занятинуудые үнгэргэлгэдэ пропагандистнуудай үүргын ехэ байһаниие хараадаа абажа, ВКП(б)-гэй айкомой дэргэдэ штатнабэшэ пропагандистнуудай саг үргэлжын семинар эмхидхэгдэһэн байна. Семинарска занятинууд дээрэ теоретическэ ба методическа асуудалнуудаар лекцинүүд уншагдадаг, пропагандистнуудай хүдэлмэриингөө дүй дүршэл халан абалсаха ябадал эмхидхэгдэдэг байна.

Партийна организацинуудай секретарьнуудай зүгһөө политическэ һуралсалай хэрэгые хүтэлбэрилгэ һайжаруулха зорилгоор, ВКП(б)-гэй айком 1950 оной октябриин 15-һаа 1951 оной майн 1 хүрэтэр партийна эхин организацинуудай 9 секретарьнуудай тоосоое бюрогой заседани дээрэ шагнаһан байна. Тэрэнэй ашаар «Коммунизм», «Красный партизан», Гэгээтын сомсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ, мүн Буденнын нэрэмжэтэ колхозуудай, Ошосдорой, Уполминзагай партийна эхин организацинууд коммунистнуудай һуралсалда бии байһан ехэнүүд дутуунуудые түргэн зайсуулжа, программна материалаа хаһа саг соонь үзэжэ дүүргэһэн байна. Мүн политическэ һуралсал тухай асуудалнууд ВКП(б)-гэй айкомой пленум ба аймагай партийна активай суглаан дээрэ, тэрэшэлэн партийна эхин организацинуудай суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэг байгаа.

Айкомой партийна кабинет хадаа коммунистнуудай политическэ һуралсалда нилээд һайнаар туһалдаг болоо. Бэеэ даагаад һурадаг коммунистнуудта зорюулжа, марксизм-ленинизмын зохёолнуудаар 17 лекци түсхай түсэбэй ёһоор уншагдаһан байна.

ВКП(б)-гэй айком болбол һуралсалай жэлые эмхитэйгээр ба амжалтатайгаар түгэсхэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табиһан байна. Дүн гаргалгын занятинуудые амжалтатайгаар үнгэргэхын тулада тодорхой хэмжээ-ябуулганууд ба заняти үнгэргэхэ график баталагдаһан байха юм. Дүн гаргалгын занятинуудта бэлэдхэхэ хэрэгтэнь партийна организацинуудта ба консультантнуудта туһалхын тула ВКП(б)-гэй айком түсхай түлөөлэгшэдые олоожо баталһан байгаа. Тэдэнэй болбол дүн гаргалгын занятинуудые амжалтатайгаар үнгэргэхэ ябадалда нилээд ехэ туһа хүргөө.

Парторганизацинуудай секретарьнуудай, пропагандистнууд ба консультантнуудай зүблөөн апрель һарада үнгэргэгдэжэ, тэрээн дээрэ дүн гаргалгын занятинуудые үнгэргэхэ жэшээтэ түсэб ба методико тухай зүбшэн хэлсэгдэһэн байха юм. Гадна, политһургуулинууд ба кружогуудай һурагшадай зүблөөнүүд үнгэргэгдэжэ, дүн гаргалгын занятинуудта бэлэдхэхэ тухай асуудал зүбшэгдэһэн, тиихэдээ, һуралсалай талаар гээгдэжэ ябаһан нүхэдтэ туһаламжа үзүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдаһан байгаа.

Пропагандистнуудта саг үргэлжэ туһаламжа үзүүлһэнэй ба политическэ һуралсалай ябасын хойноһоо хиналта тогтооһоной, илангаяа дүн гаргалгын занятинуудта бэлэдхэхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулһанай ашаар бүхы шахуу кружогууд ба политһургуулинууд һуралсалайнгаа түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргээ. Зүбхэн лэ, Фрунзын нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин политһургуули программна материалаа дүүргээгүй. 1951 оной майн 1-нэй байдалаар кружогуудта ба политһургуулинуудта 407 хүн һуража байгаа, тэдэнэй 384-ниинь үзэһэн материалаа гүнзэгыгөөр ойлгожо гараа. Үнгэрэгшэ жэлдэ һурагшадай 75,2 процентнь номдоо һайнаар һураа һаа, мүнөө жэлдэ 94,3 процентнь үзэһэн материалаа гүнзэгыгөөр ойлгожо гараа.

Буденнын нэрэмжэтэ (пропагандистнь нүхэр Хохлов), Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ (пропагандистнь Ниндыпов) колхозуудай, Петропавловкын дунда һургуулиин, Дэрэстэйн ба Үшөөтэйн 7 жэлэй һургуулинуудай партийна организацинуудай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн кружогууд ба политһургуулинуудта дүн гаргалгын занятинууд илангаяа амжалтатайгаар үнгэрөө. Коммунистнуудынь асуудалнуудта дэлгэрэнгы ба гүнзэгы удхатай харюунуудые үгэжэ, үзэһэн материалнуудаа һайнаар ойлгоһоноо харуулаа. Мүн партийна үдэшын һургуулиин һурагшад бүхы предмедүүдээрээ амжалтатайгаар экзамен бариһан байха юм. Большевистскэ партиин түүхэ ба теориие бэеэ даагаад шудалдаг 56 коммунистнуудай олонхинь һайн амжалта түйлаһан байха юм. Иимэ жэшээнүүд бэшэшье партийна организацинуудта олдохо байна.

Гэхэтэй хамта, һуралсалай энэ жэлдэ партийна гэгээрэлэй хэрэгтэ ехэнүүд дутуунуудай үзэгдэһые тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Олохон партийна организацинууд, ВКП(б)-гэй айкомой пропаганда ба агитациин таһаг кружогуудта ба политһургуулинуудта һурагшадые абахадаа, зарим алдуунуудые гаргаһан байха. Жэшээлхэдэ, Фрунзын нэрэмжэтэ колхоздо нүхэр Евграсова дунда эрдэмгэй ба нүхэр Пагбаев үзэг бэшэг мэдэхэгүй байһан болобошье, эдэнэр хоюулан политһургуулида абтаһан байна. Чапаевай нэрэмжэтэ колхоздо эрдэм багатай, бэшэжэ шадахагүй нүхэд Охолин, Шарина, Юдин гэгшэд ВКП(б)-гэй түүхэ шудалха кружогто оруулагдаһан байха юм. Политһургуулинуудта ба кружогуудта заняти үнгэргэхэ таарамжатай услови жэлэй эхинһээ байгуулагдаагүй байгаа. Чапаевай нэрэмжэтэ, «Красный партизан» «Коммунизм» колхозуудай партийна организацинуудта хүсэд дулаалагдаагүй, хүйтэн гэр байрануудта заняти үнгэргэгдэдэг байгаа. Мүн Кагановичын нэрэмжэтэ ба «Галын Очи» колхозуудай партийна организацинуудта занятинуудынь таһалдадаг, һурагшадынь занятиһаа гээгдэдэг ушар гарадаг байгаа. Зүбхэн лэ, ВКП(б)-гэй айкомой зүгһөө эдэ дутуунуудые усадхаха хэмжээнүүдэй хаһа саг соонь абтаһанай ашаар дурсагдаһан парторганизацинуудай кружогууд ба политһургуулинууд программна материалаа дүүргэжэ шадаһан байна.

Эдэ дутуунуудые зайсуулха хэмжээнүүдэй абтабашье, тэдэнэй хойшолон дүн гаргалгын занятинуудай шанарта нилээд нүлөөлһэн байха юм. Һуралсалай жэлэй турша соо 18 хүн ямаршье шалтагаангүйгөөр һуралсалаа орхиһон байна. Эдэнэй олонхинь «Коммунизм» ба Кагановичын нэрэмжэтэ колхозуудай партийна организацинуудай коммунистнууд байха юм. 23 һурагшадай үзэһэн материалаа ойлгоогүй байһаниинь дүн гаргалгын занятинууд дээрэ элирүүлэгдээ. Коммунистнуудай һуралсалай баһа нэгэн ехэ дутуу гэхэдэ, аймаг дотор байгуулагдаһан ехэ наһатанай 3 һургуули оройдоошье хүдэлмэрилөөгүй шахуу. Тиин гэһэй, аймагай бүхы коммунистнуудай 25 процентнь үзэг бэшэг мэдэхэгүй гэжэ тоолотдодог юм.

Гадна, зарим хүтэлбэрилэг... дэлмэрилэгшэд бэеэ даагаад ... набди гээд, өөһэдынгөө поли... кэ бэлэдхэлые дээшэлүүлхэ ... юушье хэнэгүй. Тэдэнэй тоо... гүйсэдкомой худалдаа най... таһагые даагша нүхэр Ба... пов, больницын главна врач ... рытова. Боргойн совхозой ди... нүхэр Семенихин ба бусад ... Эдэ нүхэд политическэ ... салдаа юундэ харюусалга... хандадаг байгааб гэхэдэ, ... консультантнуудай ба ВКП... айкомой пропаганда ба аги... таһагай зүгһөө зохихо эрил... биглдадаггүй байгаа. Консул... нуул Кругликов, Цырен... гэгшэд партийна даалгаба... хайша хэрэгээр хандадаг дээ... бэеэ даагаад һурагшадта ... туһаламжа үзүүлдэггүй б... Тиимэһээ айкомой бюро тэд... консультантнуудһаань сул... баатай болоһон байна.

Энэ жэлэй алдуу дутуу... хараадаа абалсан, аймагай ... тийна организаци манай ка... дай идейно-политическэ бэл... лые улам һайжаруулха хэ... нүүдые абажа байна. Энэ ... гоор партийна һуралсалай ... дүнгүүд партийна эхин орган... нуудай суглаанууд дээрэ ... хэлсэгдэжэ, һуралсалай шэнэ ... дэ бэлэдхэхэ хэмжээнүүд ... лагдажа байна. Мүн энэ ас... ВКП(б)-гэй айкомой бюро б... нум дээрэ һаяар зүбшэн хэл... хэ байна.

И. Модоров, ВКП(б)... Зэдын айкомой проп... ба агитациин таһагые да...

Республикын суута луговодууд А. П. Батышев ба Р. Д. Санжанов гэгшэд сабшалангай уһалалгада ехэ анхарал табидаг. Тэдэнэр сабшалангаа 2—3 дахин уһалдаг. Түрүүшын уһалалга майн эхеэр хэдэг, хоёрдохинень ногооной үндэһэлжэ ба эшэлжэ байха үедэ хэдэг байна. Гурбадахинень шинг нойтоной бага ехын хэмжээтэй зохилдуулан хэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: уһалууриин системын эхинэй хаалтын хажууда нүхэд А. П. Батышев ба Р. Д. Санжанов гэгшэд байна.

Сэлэнгын луговодуудай түрүү дүй дүршэл

…ыгын аймаг герасимовска …өнэй эхэ нютаг юм. XVIII …ездын нэрэмжэтэ колхоздо …й Александрович Герасимо… …үсхэлээр сабшалан дээрэһээ баян ургаса ургуулхын тү… …ахановска хүдэлөөн дэлгэр… …0 гаран жэл боложо байна. …үдэлөөн тэрэ гэһээр гераси… …а гэжэ алдаршанхай. В. А. …мов үбһэ ногооной үндэр ургасын түлөө тэмсэхэ зуу… сабшалангаа шэбхэжүүлгээр …альеын таряашад-малшадай …най дүршэлые шэнэдхэн хэ… …эн, сабшалангай ургасые …үүлгээр шэнэ аргануудые …он байна.

…өө Сэлэнгын аймагай луго… … мичуринска агробиологи… наукын үндэһэ һуурида тү… … герасимовска хүдэлөөнэй …ршэлые творческоор хүг… Түрүү луговодууд А. Ба… («18 партсъезд» колхоз), …жанов (Тельманэй нэрэмжэ… …хоз) ба бусадай нэрэ олондо …э болонхой.

… түрүү луговодууд даажа … участогууд соогоо туршал… … рекордно участогуудгай. …лгын участогта 20-һоо 40 …этэр, рекордноdo 1-һээ 5 га … газар таһалагдана.

…ублика соогоо суутай боло… …уговодууд нүхэд Батышев, …нов, Намсараев болон бу… …шалан һайжаруулгын ху… …иие саг сагта хэдэг бэшэ, …түхэреэн жэл соо ябуулдаг. …ээ тэдэнэр өөһэдынгөө учас… дээрэһээ үбһэ ногооной ун… …ин ургаса хүряана. Нүхэр …ев даажа байһан участо… бүхы талмай дээрэһээ …эл удаагаар га бүриин 25— …нтнер үбһэ абаа. Тиихэдэ, …но участогайнь га бүхэнһөө …7 центнер үбһэн сабшагда…

…агай бусад луговодууд мүн …н амжалтануудые туйлана. …нэй нэрэмжэтэ колхозой …дууд Санжанов, Дамбаев, …жапов гэгшэд 15 жэлдэ саб… …гай 300—400 гектар талмай …ээ баян ургасануудые ху… … байна. Тэдэнэй туршалгын …гай га бүриһөө 40—80 цент… рекордно участогуудайнь бүхэнһөө 114 центнер хүрэ… …гаса абтана.

…агай түрүү луговодууд имаг… …рим рекордно участогуудһаа ургаса абахын түлөө тэмсэ… …шэ, харин нэлэнхы ехэ тал… …удһаа үндэр баян ургаса … түлөө тэмсэдэг байна. …тингээгүй һаа улам олошор… …йгаа малдаа бардам хүрэхэ …тэжээлэй база байгуулагда… байна бшуу. Республикын луговод Р. Д. Санжанов …онһоо хойшо Тельманэй нэ… …тэ колхоздоо луговодоор хү… …рилхэ зуураа, энэ зорилго …эхын түлөө тэмсэнэ. «Манай …о юуб гэхэдэ, рекордно, ба… …сторһаа бэшэ, харин нэлэнхы …00—400 гектар газарһаа үн… …ргаса абаха ябадал болоно. …орилгоёо дүүргэжэ шадаа …идэнэр малажалдаа тэжээ… …гтүүритай база байгуулжа …а байнабди» гэжэ нүхэр …нов тон зүб хэлэдэг.

…убликынгаа бороо хура ба… байдагые хараадаа абан, …й луговодууд сабшалан дээ… …иг нойто барихын тула …оролдодог. Үбэлэй сагта эдэ… …абшалан дээрээ саһа ехээр …хын тула халхабша хэдэг, …уһэ тараан хаядаг, наг шэб… …олдог, гол горхотой газарта … халяажа, мүльһэ суглуул… …м. Нүхэр А. И. Батышев … һараһаа эхилээ тошон ха… …, 30-һаа 70 мянган кубометр …э суглуулдаг байна. Тельма… нэрэмжэтэ колхозой лугово… Санжанов, Дамбаев, Бадма… …гэгшэд сабшалангаа Убу… … гэжэ горхоной уһаар уһал…

даг юм. Тэдэнэр тус горхон дээрэ плотина барижа, уһыень канава, һубагууд руугаа элбэгээр уралхуулдаг байна.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой луговодууд сабшалан уһалалгада һайрамай уһа хэрэглэхэтэеэ хамта, халяаһан тошонойнгоо уһые ехээр ашагладаг. Тэдэнэй уһалууриинь системэ яһала һайнаар хэгдэнхэй. Үбэлдөө тошон халяадаг газарһаа тэдэнэй магистральна канавануудынь эхилдэг. Тиимэһээ хабар тошоной уһан хайлан, канавануудруу урдажа, сабшалан дээгүүр татагдаһан һубагууд руу таража, газар уһалдаг.

Сабшалангаа саг соонь зүбөөр уһалалгада луговодууд ехэхэн анхаралаа хандуулдаг. «Уһалалгые саг соонь үнгэргэхэ гээшэ тон шухала» гэжэ Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой луговод Д. Дамбаев хөөрэнэ. Хэрбээ хүсэд гэдээгүй газарые уһалаа хада, һүниндөө хүрэшэһэн мүльһэн сабшалангай ногоое гэмтээхэ гү, али тэрэнэй ургалтые муудхаадаг юм. Аймагай түрүү луговодууд сабшалангаа 2—3 ба үшөөшье оло дахин уһалдаг байна.

Нүхэр Батышевай участок нилээд үндэр газарта байдаг. Тиимэ участогуудые апрелиин 2-дохи декадын эхеэр, тошоной мүльһэнэй хайлахалаар уһалхада һайн. Энэ үедэ сабшалангай хүрьһэн 10—12 см. гэдээд байдаг. Голой сабшалангые майн эхеэр уһалжа захалха хэрэгтэй.

Сабшалангай хоёрдохи уһалалгые апрелиин һүүлээр, тиихэдэ, голой сабшалангай хоёрдохи уһалалгые майн һүүлээр үнгэргэдэг юм. Энэ уһалалга тон богони болзор соо хэгдэхэ ёһотой. Юуб гэхэдэ, удаан уһатай байһан сабшалангай үбһэ ногооной хүгжэлтэ муудадаг ба заримдаа үхэдэг байна.

Гурбадахи гү, али вегетационно уһалалга хадаа хэрэгтэй болоһон сагтань хэгдэдэг. Үбһэ ногоон гансахан хабарай үедэ үндэһэлжэ байхадаа бэшэ, харин сэсэглэжэ байхадаа ба хойшонхишье үедөө тэжээлэй зүйлнүүдые бэедээ суглуулдаг. Эгээл энэ үедэ түрүү луговодууд гурбадахи ба дүрбэдэхи уһалалга хэдэг байха юм. Тиихын тула уһалууриингаа бүхы системые бэлэн байлгаха хэрэгтэй.

Сабшалангай үбһэ ногооной муу ургаса абтадаг гол шалтагаан юуб гэхэдэ, газарай хүрьһэндэ тэжээлэй зүйлэй бага дээрэһээ болоно.

«Уг үндэһөөрнь һайжаруулжа болохогүй ургамал гэжэ байхагүй» гэһэн академик Т. Д. Лысенкын заабари Сэлэнгын аймагай түрүү луговодуудай дүй дүршэлөөр гэршэлэгдэнэ. Ургамалда хэрэгтэй тэжээлэй зүйлнүүд наг шэбхэ соо элбэг юм. Тиимэһээ наг шэбхээр сабшалан үтэгжүүлхэ ябадалда тэдэ луговодууд илангаяа ехэ анхарал хандуулна. Наг шэбхэ үбэлэй сагта, ноябрьһаа эхилээд, апрель хүрэтэр сабшалан дээрэ, түрүүшын ээлжээндэ туршалгын ба рекордно участогуудта гектар бүриин 80—100 тэргэ хэмжээтэйгээр шэрэгдэдэг. Хабартаа сабшалангаа уһалжа эхилхынгээ урда тээ тэрэнээ нимгэнээр тараадаг. Хэрбээ газарайнь тэгшэ бэшэ байгаа һаа, уһалалгын канавануудые зубшуулаад наг шэбхэеэ валигууд болгон обоолдог. Шэбхэ тарааһанайнгаа һүүлээр 4—5 хоноод байхада, хүрьһэнэй 10—12 см. гэдэхэлээрнь, урадхуулагдаһан уһанай газарта шэнгэхэтэйнь хамта, нойтон шэбхэеэ «балур» гэжэ тусхай зэмсэгээр 2—3 дахяад этэрэн жэгдэлдэг юм.

Ургаса һайжаруулха хэрэгтэ сабшалангаа нэмэлтэ тэжээлээр хангаха гээшэ ехэхэн удхашанартай. Нэн түрүүн һайн ногооной ургадаг газарта тус тэжээл оруулагдадаг. Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой луговодууд тусгаар малтагдаһан нүхэнүүд соо шэбхын шүүһэ бэлдэнэ. Тиимэ нүхэнүүдтээ хониной шэбхэ хээд, дээрэһээнь канаваар урдаһан уһа оруулхадань, сабшалан дээгүүр тэндэһээ тарадаг. Түрүү луговодууд рекордно участогуудтаа шэбхын шүүһэнһээ гадна, шубуунай аргал ба үнэһэ га бүриин 1,5—2 центнер тэжээл болгон тараадаг байна.

Эрхим луговодуудай дүй дүршэл дээрэһээ харахада сабшалангаа үтэгжүүлхэдээ тэдэнэр имагтал ургаса дээшэлүүлдэг бэшэ, харин ногоонойнь шанарые һайжаруулдаг байха юм. Тэжээл ехэтэй ногоон гээшэ үтэгжүүлгын ашаар улам ехээр ургадаг. Энээнии республикын элитэ луговодууд А. И. Батышев, Р. Д. Санжанов гэгшэдэй сабшалан дээрэхи ногооной шанар эли тодоор гэршэлнэ. Тэндэнь зэрлиг шара люцернэ жэл ерэхэ тудам элбэг ехээр ургана.

Гэхэтэй хамта, бүдүүн сууртай бүртаг үбһэн хадаа республика доторнай сабшалангай ажахыда ехэхэн хохидол ушаруулдаг. Тиимэ үбһэн залаата ба бобово үбһэнүүдэй ургалгада һаад ушаруулна, үбһэнэй шанарые доошолуулна. Тиимэһээнь, аймагай луговодууд сабшалангаа бүртаг үбһэнүүдһээ сэбэрлэхэ хүдэлмэри ябуулна. Нүхэр Санжанов ба бусад луговодууд үбһэ ногооной вегетационно үедэ бүртаг үбһэнүүдыень сабшадаг. Тиихэдэ, бүртаг үбһэтэй участогуудаа тэрэнэйнь эдеэшэхэһээ урид, түрүүшын ээлжээндэ сабшадаг байна. Игэжэ, нүхэр Санжанов сабшалангайнгаа ехэхэн талмайе бүртаг үбһэнһөө сэбэрлэжэ шадаа.

Аймагай сабшалангай зарим хубинь бургааһа ба хартаганаанда дарагданхай. Луговодууд түрүүшын уһалалгые дүүргэһээр сабшалангай шулуу ба бургааһануудые сэбэрлэнэ. XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой луговодууд үнгэрэгшэ хабар сабшалангай 550 гектар талмайн, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой луговодууд 1135 гектарай шулуу, бургааһа сэбэрлээ.

Хабар эртүүр, түрүүшын уһалалгын һүүлдэ ниитын мал сабшалан дээгүүр бэлшэдэг байна. Энэ ушарта, сабшалангай хүсэд хатаагүй хүрьһэн малай туруунда гэмтэдэг юм. Тиимэһээ Сэлэнгын аймагай луговодууд сабшалангаа посхоодоор хаадаг байна.

Сабшалан дээрээ баян ургаса ургуулаад, тэрэнээ саг соонь хуряагаад, зүбөөр хадагалха гээшэ ехэ удхашанартай гэжэ түрүү луговодууд хэлэнэ. Тэдэнэр шэмэтэй һайн үбһэ элбэгээр абахын тулада, үбһэ ногооной эгээ сэсэглэжэ байха үедэ сабшажа абадаг. Хатаһан үбһые мүр дээрэнь, мүн валкануудта үни хэбтүүлэнгүй, түргөөр бухаллажа, сомохо шухала.

Тус аймагай луговодууд энэ жэлдэ сабшалан дээрээ үндэр баян ургаса ургуулха уялгануудые абаад, агротехническэ хэмжээябуулгануудые үргэнөөр хэрэглэнэ. Тэдэнэй түрүү дүй дүршэл хадаа научна ба үйлэдбэриин ехэхэн удхашанартай. Тэрэнние бүхы талаһаань гүнзэгыгөөр шэнжэлжэ, колхозно ажахыда үргэнөөр нэбтэрүүлхэ гээшэ тон шухала хэрэг мүн.

Гэхэтэй хамта, герасимовска хүдэлөөнэй нютаг—Сэлэнгын аймагай зарим колхозуудта энэ түрүү дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ хэрэгые тоохогүй ябадал үзэгдэнэ. Жэшээнь, Тамчын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо мүнөө болотор тэжээл бэлэдхэхэ бригада хүсэд эмхидхэгдээгүй. Сабшалан дээгүүрнь табигдаһан уһан 15 хоног хүрэтэр байна. Тиихэдэнь, зарим участогуудынь уһалагдангүйгөөр үлэжэ байха юм.

Сабшалан һайжаруулгаар МТС-үүд ехэхэн хүдэлмэри хэхэ уялгатай. Теэд Сэлэнгэдэ МТС-үүдэй директорнүүд сабшалан һайжаруулха тусхай машинагүйбди гэжэ шалтаад, ямаршье хүдэлмэри ябуулнагүй.

М. Рампилова.

П. ДОРЖИЕВ

ХАБАР

Уужам дайдыем
 үнгын сэсэгээр хубсалуулжа,
Урдаһаам энеэбхилнэ
 урин хабарай үдэрнүүд.
Хурса плугаа
 газарай хүрьһэндэ умбуулжа,
Харанхы болотор
 хүнхинэнэ түмэр «хүлэгүүд».
Түрэл нютагаймнай
 гол мүрэнүүд шааялдан,
Түргэн долгиниинь
 наранай гэрэлдэ наадана.
Хонгёохон дуутай
 хүгжэмшэ хүхын дуун,
Хүбшэ тайгаһаа
 сэдьхэл хүдэлгэн суряатана.
Хүхэ ногоондо
 колхозой малнууд садажа,
Хадын хормойгоор
 һүрэг олооро хушуурна.
Улаахан пулаадтай
 малша басаган дуулажа,
Урматай хүхюугээр
 морин дээрэһээ һарабшална.

Шпалозаводой 25 жэлэй ой

«Бурмонголлес» трестын Селенгинскэ шпалозаводойхид заводойнгоо тогтоһонһоо хойшо 25 жэл гүйсэһэнэй ой һаяхан тэмдэглэбэ.

Заводой клуб соо баярай заседани болоо. Эндэ директор нүхэр Рукосуев шпалозаводойнгоо хүгжэлтэ ба коллективэйнгээ туйлаһан амжалтанууд тухай дэлгэрэнгы элидхэл хэһэн байна. Энэ үе соо заводой хүдэлмэришэд 100.000 вагон шпал ба хэрэгсэлэй бусад модо хюрөөдэжэ, Эхэ оронойнгоо түмэр замуудта, мүн барилгануудта эльгээһэн байха юм.

Тус заседани дээрэ заводой 21 стахановецууд «Бурмонголлес» трестын, партбюрогой ба профсоюзай месткомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа. Тэдэнэй дунда заводой хуушанай хүдэлмэришэд нүхэд Мигунов, Иванов, Бова болон бусад бии.

А. Дейнеко.

Кяхтынхидые һонирхуулна

Улан-Удэһээ республиканска ород драмын театрын артистнар һаяхан Кяхта город ерэжэ, тэндэхи ажалшадта хэдэн зүжэгүүдые харуулба.

Артистнарай гастролиин программада Шиллерэй — «Муу мэхэ ба инаг дуран», Кальдероной — «Харагдахагүй эхэнэр», Шековскиин, Грибоедовэй ба Хмельницкиин — «Хадамда гараһан басаган» ба бусад зүжэгүүд бии. Городой ажалшад эдэ зүжэгүүдые һонирхон хаража, артистнарта халуун баяр хүргэнэ.

С. Зодбоев.

Модо бэлэдхэгшэдэй амаралтые һайнаар эмхидхэхэ

Манай республикын ой модоной промышленностиин предприятинуудай олон хүдэлмэришэд ээлжээтэ амаралтаяа абажа, курортнууд ба амаралтын гэрнүүдтэ ошожо байна. Жэшээнь, Хандагатайн леспромхозой 40 гаран хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд профсоюзна организациһаа путёвконуудые абаад, курортнуудта ошожо ба ошохоёо байна. Гадна, олон хүдэлмэришэд амаралтын гэрнүүдтэ ошохо юм.

Тус леспромхозой партийна ба профсоюзна организацинууд модо бэлэдхэлшэдэй амаралтые культурнаар, сэнгэлиг хүхюунээр үнгэргэхын тула ехэ үүсхэл эдэбхи гаргана. Хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад үзэсхэлэн һайхан газарнуудта ошожо, амаралтынгаа үдэрые үнгэргэнэ. Тэдэ газарнуудтань спортивна эллэб наадануud эмхидхэгдэнэ, уранһайханай самодеятельность зүжэг наада табина, хамтын сэнгэлгэ болоно.

Мүн леспромхозой ба участогуудай клубуудта зүжэг наадан, концерт, кино табигдажа байдаг. Тэндэ уран гоёор ба культурнаар түхеэрэгдэһэн библиотекэ бии. Тэрэнь 4500 гаран номуудтай. Модо бэлэдхэлшэд сүлөөтэй сагтаа библиотекынгээ уншалгын залда ерэжэ, ном, журнал ба газетэнүүдые уншана.

Гэбэшье, зарим леспромхозуудта модо бэлэдхэлшэдэй амаралта муугаар эмхидхэгдэнхэй. Черемуховско леспромхозой дирекци хүдэлмэришэдөө ээлжээтэ амаралтадань гаргажархёод, аяар 10—15 хоногой туршада амаралтынь мүнгые үгэнгүй барижа байдаг заншалтай. Тиимэһээнь, хүдэлмэришэд амаралтынгаа үнэтэ үдэрнүүдэй хахадыень леспромхозой ба участогуудай бухгалтери руу харгылһаар үнгэргэжэрхинэ. Иимэ ушарнууд Эрийскэ, Хорнин леспромхозуудта үзэгдэнэ. Амаралтада табиһан хүдэлмэришэдөө мүнгыень үгэнгүй байхадаа тэндэхи хүтэлбэрилэгшэд юу бодоно гээшэб! Тэлэндэ иимэ эрхэ хэн үгөө юм?

Черемуховско, Эрийскэ леспромхозуудта хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай амаралта хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнхэй. Тэдэ амаралтын үдэрнүүдтэ үзэсхэлэн һайхан газарнуудта ошолго болоногүй, культурно-сэнгэлгын хэмжээябуулганууд хаа яа үнгэргэгдэнэ. Хүдэлмэришэдтэ кино тон үсөөхэн, тэрэ мүртөө ехэ муугаар харуулагдана.

Модо бэлэдхэлшэдэй амаралтые культурнаар ба һайнаар эмхидхэхэ хэрэгтэ профсоюзна организацинууд, ой модоной ба модо урадхуулалгын хүдэлмэришэдэй союзай обком (түрүүлэгшэнь нүхэр Рябов) анхаралаа багаар табина. Хүдэлмэришэдэй салин хүлһэеэ ба амаралтынгаа мүнгые үни удаан абангүй байдагыень мэдэжэ байдаг мүртөө тус обком ямаршье хэмжээ абанагүй.

Энэ обкомой хүтэлбэрилэгшэд республиканска лекционно бюрогой хүсөөр лекци ба элидхэлнүүдые болон филармониин, театрнуудай хүсөөр концерт ба пьесэ табилгые леспромхозуудтаа эмхидхэхэ ябадалые үлүү хэрэг гэжэ тоолодог. Тэрэшэлэн дурсагдагша леспромхозуудай директорнүүдые политическэ талаарнь орлогшонор болон хүдэлмэришэдэй комитедүүд энээн тушаа үүсхэл эдэбхи гарганагүй.

Город шадар байһан леспромхозуудай партийна, профсоюзна, комсомольско организацинууд амаралтын үдэрнүүдтэ городой театрнуудта, кинотеатрнуудта, циркдэ коллективнээр ошолгые эмхидхэхэ арга боломжотой. Теэд, иимэ хэмжээябуулганууд хаанашье үнгэргэгдэнэгүй. Үүсхэл эдэбхи гаргаа һаа хүдэлмэришэдэй амаралтые зүбөөр ба культурнаар эмхидхэхэ талаар үшөөшье олон юумэ хэжэ болохо.

Ой модоной промышленностиин хүдэлмэришэдэй культурна эрилтые хангаха хэрэгтэ республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи искусствын хэрэгые эрхилхэ, кинофикациин ба культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай Управленинүүд анхаралаа багаар табина. Тус Управленинүүд модо бэлэдхэлшэдтэ хаһа саг соонь концерт, пьесэ, кино харуулгые ба лекци, элидхэл хэлгые эмхидхэжэ шадаха аргатай.

Манай республикын модо бэлэдхэлшэд арадай ажахын шухала зорилгонуудай нэгыень бэелүүлжэ байна. Модо бэлэдхэлшэдэй культурна ба духовно эрилтэнүүдые гүйсэд хангажа, тэдэнэй амаралтые зүбөөр ба һайнаар эмхидхэхэ шухала.

Д. Санжимитыпов,
манай корреспондент.

Худанай участогайхидай амжалта

Худан голоор модо урадхуулга болзорһоо урид, үшөө май һара соо дүүргэгдээ. Энэ амжалта хадаа участогай начальник Ф. Дульский, дистанциин мастернууд нүхэд Вербенко, Шурыгин гэгшэдэй модо урадхуулгые зүбөөр эмхидхэһэнэй, модошодой дунда социалистическэ мүрысөө ба ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар туйлагдаа.

Стахановецууд Андреевский, Иванов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд Худан голоор модо урадхуулхадаа үдэрэйнгөө даалгабаринуудые 180 процент хүрэтэр дүүргэдэг байгаа.

А. Афанасьев.

Литературын хүмүүжүүлхы үүргэ тухай

Һургуулинуудта һуралсалай жэл дүүрэбэ. Дунда һургуулиие дүүргэгшэд вузуудта орохо ба бодото ажал дээрэ саашадаа хүмүүжэхэ байна.

Ямар хүнүүдые бидэнэр 10 жэл соо һургаа гээшэбибди гэжэ мүнөө хаража үзэхэ ёһотой байнабди. Тиимэһээ һурагшадай хэр гүнзэгы эрдэм олоһыень, олоһоноо бодото ажабайдалдаа хэрэглэжэ шадаха болоһыень нэн түрүүндэ тобшолон хараха зэргэтэйбди. Тиихэ зуураа, һурагшадай идейно-политическэ талаараа хэр зэргээр ургаһыень хараадаа абалсаха шухала байна.

Мүнөө энэ багахан статья соогоо литературын нүлөөн тухай хэлэхэ хүсэлэнтэйб. Залуу хүнэй духовно талаараа ургаха ябадалдань классическа ба советскэ литература ехэхэн һуури ээзлнэ. Литература хадаа али бүхы идеянүүдые бодотоорнь харуулжа, хүнэй урда шэнэ зураг, шэнэ байдал нээдэг. А. М. Горькиин хэлэһэнэй ёһоор, литература болбол идеянүүдтэ бэе ба шуһа үгэдэг.

Литературын дээрэ хэлэгдэһэн шэнжэ шанарнуудые һайтар ойлгожо, хүмүүжүүлхы үүргыень үргэн ябадаг багшанар манай республика соо олон. Жэшээ болгон Улан-Удэ городой № 3 һургуулида литература заадаг багшанарые абаад үзэе. Үнгэрһэн сагай литературые шудалжа байхадаа, тиихэдэхи үеын геройнуудые мүнөө үеын хүнүүдтэй сасуулан үзэхэ заншал тус һургуулида тогтонхой. Тиигэжэ һурагшадынь манай мүнөө үеын ажабайдалай агууехэ хэмжээе гүнзэгыгөөр ойлгоно. Советскэ Эхэ оронноороо, арюун һайхан ерээдүйгөөрөө тэдэнэр омогорхоно.

Игэжэ хүмүүжүүлхэ гээшэ даншье бэлэн бэшэ юм. Теэд, дээрэ хэлэгдэһэн һаналда һурагшадайнгаа өөһэдөө ерэхэ ябадалдань багша туһалдаг. Тодорхойлбол, багша В. М. Болотова 7-дохи классай һурагшадай урда: «Хаанта Россие Некрасов юундэ үзэн ядадаг байгааб?», «Пришибеевүүдэй Россида бии байһанда хэн зэмэтэйб?», «Манай эдэ үдэрнүүдтэ хлестаковууд байха аргатай гү?» гэһэн ба бусад асуудалнуудые табидаг.

Иимэрхүү асуудалнууд дэлгэрэнгы хөөрэлдөө үүсхэдэг. «Манай орон соо тиимэ юумын байха ямаршье үндэһэн үгы. Харин Америка, Англи болон капиталистическэ бусад гүрэнүүдтэ мүнөөшье пришибеевүүд, хлестаковууд бии» гэжэ һурагшад хэлэдэг юм.

Һурагшадай патриотическа мэдэрэлые дээшэлүүлхэ ябадалда советскэ литература угаа ехэ туһа хүргэдэг. Нэрлэгдэгшэ һургуулиин 10-дахи «А» классай һурагша Нина Дорофеева игэжэ хэлэнэ:

—Хэдэн олон залуу хүнүүд манай сагай агууехэ поэт Маяковскиин зохёолнуудые уншажа, ажабайдалдаа яажа, хэниие дууряажа ябаха тухай тэрэнэй заабариие дахин дахин һанадаг.

Тус классай һурагшад советскэ уранзохёолшодые һайтар мэдэдэг, зохёолнуудыень сэгнэжэ шададаг байха юм. А. Корнейчугай «Фронт» гэжэ пьесэ тушаа багшань хэдэ хэдэн асуудалнуудые, жэшээлхэдэ, пьесын темэ, драматическа конфликтын гол түлэб юумэнь юуб, ямар образууд байгуулагданхайб гэхэ мэтэ асуудалнуудые һурагшадайнгаа урда табяа. Һүүлээрнь һурагшад хамтадаа Иван Горлов, Огнев, Мирон Горлов ба бусадай образуудые шэнжэлэн үзөө. Тиихэ зуураа, ямар геройе ажабайдалдаа һажаан ябаха ёһотойб, ямар геройнь аяг зан, ажабайдал манай саг үедэ тааранагүйб гэжэ тэдэнэр гүнзэгыгөөр ойлгоо.

Тус классай һурагша Воскобойникова «Дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ советскэ литературын туйлаһан амжалтанууд» гэһэн асуудалда эли тодо ба гүнзэгы харюу үгөө. Тэрэ хадаа энэ асуудалда харюусаха зуураа, капиталистическэ литературада орходоо советскэ литературын оло дахин булюу байһаниинь онсо тэмдэглээ.

Игэжэ тус һургуулиин багшанар һурагшадайнгаа патриотическа мэдэрэлые дэшэлүүлнэ. Тиихэтээ хамта тэдэнэр манай ороной олонациональна арадай хани харилсаанда дурлаха мэдэрэлые һурагшадтаа хүмүүжүүлнэ.

—Агууехэ Октябрьска социалистическэ революци манай ороной бүхы арадта зол жаргал ба эрхэ сүлөө олгоо. Дагестанай арадай поэт С. Стальский ажалшадай агууехэ вождьнор В. И. Лениндэ ба И. В. Сталинда зорюулжа, шүлэгүүдые болон зол жаргалта байдал тухай дуунуудые зохёогоо. Тэрэнэй шүлэгүүдынь бидэнэр хэзээдэшье мартахагүйгөөр сээжэлдэнхэйбди,—гэжэ 10-дахи классай һурагша Румянцева хөөрэнэ. Тэрэ манай ороной ажалшадай зол жаргалта байдал тухай хөөрэхэдөө Эхэ оронойнгоо улам һалбаран хүгжэжэ байһан тухай хэлэлсэнэ. «Манай арадуудай, тэрэ тоодо минии зол жаргал хадаа Эхэ ороноймнай һалбаран хүгжэлгэһөө дулдыдана гэжэ би мэдэнэб. Гансахан лэ өөр тухайгаа бодоод ябадаг хүн хэзээдэшье жаргалтай байхагүй. Өөрынгөө ерээдүй тухай бодохолоо би түбхын түрүүндэ Эхэ оронойнгоо ерээдүй тушаа бодогшоб. Ажалаараа Эхэ ороноо алдаршуулха гэһэн гүнзэгы хүсэлтэйб» гэжэ Румянцева хэлэнэ. Гансашье Румянцева бэшэ, харин тус һургуулиин бүхы һурагшад игэжэ бодолог юм.

Е. Кудрявцева.

Уншагшадай асуудалнуудта харюу

Юун дээрэhээ жэлэй дүрбэн саг болодог бэ?

Закаменай аймагай Хужарай сомоной Щетинкинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозн игууд нүхэд Д. Цыренов, Ш. Гомбоев, Ж. Санжиев, Ш. Дашеев, Б. Цыренов гэгшэд «Юун дээрэhээ жэлэй дүрбэн саг болодог бэ?» гэhэн асуудалтайгаар манай редакцида хандаhан байна.

Энэ асуудалдань харюу болгон нүхэр К. Дмитриевэй статья толилнобди.

Газар болбол Нарые тойрожо ябадаг гэжэ мэдэдэг байhан хадаа, жэлэй дүрбэн сагай hэлгэлдэлгэ юун дээрэhээ болодог бэ гэжэ ойлгохонь бэрхэ бэшэ юм. Зундаа үдэр ута, hүни богони байдаг, Наран тэнгэридэ дээгүүр «ябадаг» гэжэ бүгэдэдэ мэдээжэ. Үбэлдөө үдэр богони, hүни ута байдаг, мүн наранш тэнгэридэ доогуур «ябадаг» гээшэ. Наранай элшэнүүд Газарай нюрууда зундаа эгсээр, үбэлдөө ташуугаар тудадаг. Тиимэhээ зундаа Наранай эгсээр бууhан элшэнүүд Газарай нюруу үбэлэйхиhөө үлүү шангаар шарадаг. Хахад үдэр Наран гээшэ Газарые үглөөнэйхиhөө гү, али үдэшын сагайхиhаа холо шангаар шарадаг, юуб гэхэдэ хахад үдэр наранай элшэ илангаяа эгсээр буудаг, харин үдэшэ, үглөөгүүртэ элшэнүүдынь ташуу байдаг.

Нарые тойрожо ябахадаа, Газар гээшэ Наран тушаа элдэб байдалда ородог. Ушарынь юуб гэхэдэ, Газарай үнөөхи тухайлагдамал голынь ябажа гарадаг замдаа нэгэ бага хэлтыгээд ябадаг, тиихэ зуураа пэглэлээ хододоо нэгэ зандань, хубилгангүй байлгадаг.

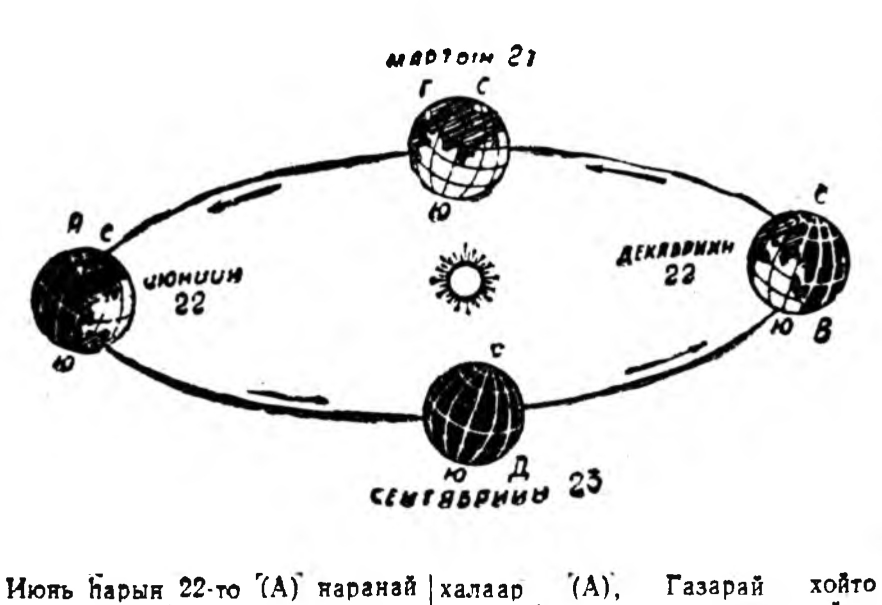
газарай урда хахадыень үлүүгээр гэрэлтүүлээд, хойто хахадыень багаар гэрэлтүүлнэ. Тиихэлээрнь газарай урда хахадта зун, хойто хахадтань үбэл байдаг.

Мартын 21-дэ (Г), тиигээд сентябриин 23-да (Д), наранай элшэнүүд дунда зэргэ ташуугаар газарай нюрууда тудадаг. Наранай элшэнүүд энэ үедэ газарай нюруугай алишье хубиие эрид 12 час соо гэрэлтүүлдэг, тиимэhээ үдэр hүни хоёр тэнсэдэг. Тиихэлээрнь, хэрбээ Газарай хойто хахадта хабар байгаа hаань, урда хахадтань намар байдаг, харин, тад hөөргэ, хойто хахадтань намар байгаа hаа, урда хахадтань хабар байдаг.

Тиимэ болохолоороо жэлэй дүрбэн сагай hэлгэлдэлгэ хадаа Нарые Газарай тойрожо ябадаг дээрэhээ ба Газарай голойнь ябажа гарадаг замдаа хэлтыгээд ябадаг дээрэhээ болоно гээшэ.

Хэрбээ Нарые Газарай тойродоггүй hаа, наранай элшэнүүд тэрээниие ходо нэгэ янзаар шараха hэн, тиихэлээр жэлэй дүрбэн саг болохогүй hэн.

Газарай хойто хахадта зун бай-

Июнь hарын 22-то (А) наранай элшэнь газарай хойто хахадые үлүүгээр гэрэлтүүлээд, урда хахадыень багаар гэрэлтүүлдэг. Газарай хойто хахадта энэ үедэнь зун, харин урда хахадтань үбэл байдаг. Хахад жэл үнгэрхэдэ, декабрь hарын 22-то, (В) наранай элшэнүүд

халаар (А), Газарай хойто полюс ба тэрээниие оршон тойроhон газарай ехэнхи хубинь түхэреэн сүүдхэ соо Наранда гэрэлтүүлэгдэдэг, тэрэ сагта Наран ородоггүй. Урда полюсто зун болохдо, хойто полюсто hүни байдаг.

К. Дмитриев.

Хитад Чехословаки хоёрой хоорондо худалдаа наймаанай хэлсээн баталагдаба

ПЕКИН, июниин 22. (ТАСС). Хитадай Арадай Республикын худалдаа наймаанай министерствын ба Чехословацка республикын худалдаа наймаанай делегациин хоорондо болоhон хэлсээнүүдэй ашаар, мүнөөдэр Пекиндэ хитад-чехословацка худалдаа наймаанай хэлсээн баталагдаа.

Энэ хэлсээнтэй зохилдуулан, Хитад хадаа Чехословаки руу элдэб янзын материалнуудые эльгээхэ, мүн Чехословаки Хитад руу промышленна элдэб түхеэрэлгэ эльгээхэ байна. Хоёр талын товарнуудай ниитэ үнэнь 1950 оной хэлсээгээр хараалагдаhан товарнуудай үные дүрбэ дахин үлүүлнэ.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ПАКТЫН ТҮЛӨӨ!
Арадай голосованиин дүнгүүд

ПРАГА, июниин 22. (ТАСС). Чехословакиин национальна фронтын тэмсэлэй центральна комитет ба эб найрамдалай тала бариг шадай чехословацка комитет хэблэлдэ толилхын тула нимэ мэдүүлгэ дамжуулба:

Агууехэ табан державануудай хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулхын түлөө арадай голосовани манай орон дотор 1951 оной майн 26-hаа июниин 17 хүрэтэр бэлсэбэ. Энэ голосовани Баруун Германиие зэбсэглэлгэдэ эсэргүү ба реакциин урбагша ябуулгада эсэргүү протесттэй холбоотой.

Арадай голосованида 9.081.421 гражданин гү, тайлбарилан хэлэхэдэ, 1950 оной мартда байhан хүн зоной тоо бүридхэлэй ёhоор, 15-hаа дээшэ наhанай гражданинуудай 98,38 процентнь хабаадаhан байна. Элэнэй 9.020.522 гражданинууд, тайлбарилан хэлэхэдэ, 99,33 процентнь дурадхагдаhан асуудалнуудта зүбшөөhэн харюу үгэжэ, бюллетеньнүүдтэ гараа табяа.

Иранда нефтяной промышленностиие национализацилха тухай асуудал тушаа

ПАРИЖ, июниин 23. (ТАСС). АНС пресс агентствын корреспондент Тегеранhаа ингэжэ дамжуулна:

Июниин 23-най үглөөгүүр иранска засагаархид Керманшах городой дэргэдэ байдаг Шахабадтахи Англо-Иранска нефтяной компаниин нефть урадхаха проводые ба нефть олзоборилгонуудые гартаа абаа гэжэ официальна мэдээсэбэ.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, июниин 23. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ корейскэ Арадай армиин частьнууд Хитадай hайндуратантай нигта хани харилсаатай ябажа, американо-английска интервентнүүдэй сэрэгүүдтэ ба лисынмановска армида эсэргүү байлдаануудые хэжэ үргэлжэлhөөр гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ. Арадай армиин частьнуудай ба Хитадай hайндуратанай амжалтатайгаар дайлалдаhанай ашаар, дайсанай добтолго бүхы фронтоор зогсоогдоо.

Июниин 22-ой hүни Арадай армиин hүниин бомбардировщигууд дайсанай тылдэ сэрэгэй объектнүүдые амжалтатайгаар бомбодобо.

ПХЕНЬЯН, июниин 24. (ТАСС). Арадай армиин частьнууд Хитадай hайндуратантай нигта хани харилсаатай ябажа, фронтын участогуудай нэгэн дээрэ шанга байлдаануудые хэжэ байна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани июниин 24-дэ мэдээсэбэ.

Үсэгэлдэр, зүүн эрьедэ Чанчжониин дэргэдэ дайсанай 3 корабль шэтэрээглээ. Дайсанай самолёдуудые буудагшад-истребительнүүд мүнөөдэр дайсанай 10 самолёт унагааба.

Шэниисэ ашаhан советскэ пароход Инди ерээ

ДЕЛИ, июниин 23. (ТАСС). 6.315 тонно шэниисэ ашажа Инди абаашаhан «Вильнюс» гэжэ советскэ үшөө нэгэ пароход Калькуттска портдо ерээ гэжэ Пресс траст оф Индиа агентство мэдээсэнэ.

Калькуттада советскэ морягуудай хүндэлэлдэ митинг болоо

ДЕЛИ, июниин 23. (ТАСС). «Свадхината» газетын мэдээсэhэнэй ёhоор, Индиин үлэсэжэ байгаа арадта шэниисэ асарhан «Лермонтов» ба «Вильнюс» гэжэ советскэ худалдаа наймаанай судонуудай экипажуудай хүндэлэлдэ олон хүнүүдэй хабаадалгатай митинг Советскэ Союзай ханинарай Обществын үүсхэлээр Калькуттада болоо.

Франциин ВКТ-гэй бюрогой коммюнике

ПАРИЖ, июниин 22. (ТАСС). Франциин ажалай Бүгэдэниитын конфедерациин бюро hунгалтануудай hүүлдэ французска хүдэлмэришэн ангитай тохёолдоhон байдалда сэгнэлтэ үгэбэ. Конфедерациин гаргаhан коммюнике соо ингэжэ хэлэгдэнэ:

«Правительственна олонхидой партинуудай бузар мэхэ гохын ба hунгуулиин хулгайша системын үндэhөөр, хүдэлмэришэд тушаа имагта дайсан харша үзэлтэй олонхи депутадууд Национальна суглаанда hунгагдаа. Энээнтэй дашарамдуулан, хүдэлмэришэн ангиин ажабайдалай условинуудта, тэрэнэй эрхэнүүдтэ улам эрид, шэнэ добтолго занана. Бүрин нэгэдэл хангаад, эрэлхэгээр тэмсээ hаа, хүдэлмэришэн анги дайнай политикые эбдэжэ, өөрынгөө эрилтэнүүдые бэелүүлжэ шадаха байна.

Салин хүлhэ дээшэлүүлхын түлөө, салин хүлhэнэй хэмжээе хубилгаха гурим тогтоохын түлөө, амаралтын туhаламжа олгуулхын түлөө, үйлэдбэриин галзуу темпдэ эсэргүү тэмсэлээ дары шангадхахыень бүхы конфедеральна организацинуудые, бүхы профсоюзна эдэбхитэдые, профсоюзуудай бүхы гэшүүдые, бүхы ажалшадые бюро уряална.

Өөрынгөө хилээмэ, эб найрамдал ба өөрынгөө эрхэнүүдые амжалтатайгаар хамгаалгын тулада, предприятинууд дээрэ, тосхон газарнуудта хаа-хаанагүй нэгэдэхые бюро hайшаан дурадхана».

Коммюнике соо ингэжэ заагдана:

«hунгалтануудай hүүлээр Гарриманай зааhан политическэ шэглэлдэ профсоюзна федерацинуудай, департаментска нэгэдэлнүүдэй, профсоюзна секцинүүдые хүтэлбэрилэгшэдэй анхаралые бюро хандуулна. Американецуудай зүгhөө Франциие эзэмдэн зонхилолгые шангадхаха, экономикые сэрэгэй замда түргөөр оруулха, сэрэгэй албанай хугасаа ехэдхэхэ, налогуудые ехэдхэхэ, тайлбарилан хэлэхэдэ, ажалшадай ажабайдал муудуулха ябадалые правительственна шэнэ олонхидhоо хүлеэнэб гэжэ Гарриман хэлэhэн байгаа.

Заводууд ба фабриканууд дээрэ улам ехэ нэгэдэлые түйлаа hаа, бидэнэр дай болюулжа шадахабди. Агууехэ табан державануудай хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табюулха кампаниин ашаар, июлиин 15-да болохо национальна асари ехэ манифестацида бэлэдхэлэй ашаар, эб найрамдалые абарха зорилготой нэгэдэл улам үргэн болохо ёhотой»...

США-гэй компартиин 11 хүтэлбэрилэгшэдэй хэрэг тушаа

ВАШИНГТОН, июниин (ТАСС). США-гэй компартиин хүтэлбэрилэгшэдэй үмөөрэгшэд даа түрмэдэ хаахаар компа[...] хүтэлбэрилэгшэд тушаа гарг[...] hан приговорнуудэй гүйсэд[...] намар болотор хойшолуулх[...] hэн гүйлта бэшэг дэмжэhэ[...] намжануудаа верховно сүүд[...] дья Джексондо үсэгэлдэр мэ[...] бэ. Апелляциинень hая буру[...] hан сүүдэй шиидхэбэри [...] компартиин ударидагшадай [...] долые хаража үзэхын тулада [...] ховно сүүдэй намар сугларх[...] рэтэрнь компартиин хүтэлбэ[...] шэдые сүлөөдэ байлгаха [...] үмөөрэгшэд эринэ.

Судья Джексон приговор[...] бэелэлтые хойшолуулха [...] гүйлта тушаа ямаршье шиид[...] ри абаагүй.

Иранска хэрэгүүдтэ Англиин хамаархал[...]

ЛОНДОН, июниин 22. (ТАС[С]). Рейтер агентствын мэдээ[...] ёhоор, английска правит[...] болбол нефтяной промыш[...] тиие национализацилха [...] иранска дотоодын асуудал[...] хоорондын конфликт мүн [...] харуулхые оролдоно. «И[...] нефть тухай асуудалаар га[...] конфликт тушаа сүүдэй шиид[...] ри абаха хүрэтэрнь, Англо-[...] ска нефтяной компаниин [...] ябуулгые хизаарлахаар хара[...] хэмжээ-ябуулгануудаа [...] хыень» Иранда дурадхаха гү[...] тайгаар Гаагадахи уласхоор[...] сүүдэй түрүүлэгшэдэ Англ[...] иин 21-дэ хандаба гэжэ Р[...] агентство заана.

Иранска реакциин [...]ашанууд

ТЕГЕРАН, июниин 22. (ТА[СС]). Иракска «Сада Аль-Ахали» [...] болбол «коммунистическэ [...] ябуулга» эрхилээ гэжэ гэм[...] hэн бүлэг нюурнууд тушаа [...]цейскэ засагаархидай бэлэд[...] процесс тухай мэдээсэнэ[...] зашань бурууhурэбэ. Гэмнэ[...] 111 хүнэй 97 хүниинень сүүд[...] гүй гэжэ мэдэрхэ баатай [...]

Гэмнэгдэгшэдые түрмын ха[...] шадай ба нюуса полициин [...] нуудай доромжолhон, хэhэ[...] римтанууд, хуулиие бүд[...] эбдэhэн ба полициинхидай [...] hан бузар баримтанууд сүү[...] элирүүлэгдээ.

«Сада Аль-Ахали» газет[...] зар процесс эмхидхэhэн нюу[...] дые хэhээхэ гэжэ эринэ.

Харюусалгата ре[дактор] Б. А. ОЧИР[...]

ГҮРЭНЭЙ 1948 ОНОЙ 2-ПРОЦЕНТНЭ УРЬhАЛАМЖА

1951 оной июниин 10-да Чита городто болоhон шүүбэринүүдэй 7-дохи тиражай

СПРАВОЧНА ТАБЛИЦА

Урьhаламжын бүхы 72 разрядуудта серинүүд ба облигацинуудай иимэ номернуудта шүүбэринүүд буугаа габал:

Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)
000084	49*)	5 000	007049	1—50	400	014639	1—50	400	020843	1—50	400	028849	21*)	5 000	035090	37*)	5 000	042758	1—50	400
000297	21*)	5 000	007144	20*)	5 000	014818	1—50	400	021129	1—50	400	028878	1—50	400	035344	02*)	5 000	042831	1—50	400
000460	1—50	400	007154	1—50	400	014893	1—50	400	021449	1—50	400	029130	1—50	400	035497	05*)	5 000	043053	1—50	400
000668	1—50	400	007903	1—50	400	015510	1—50	400	021869	1—50	400	029319	1—50	400	035765	1—50	400	043408	1—50	400
000742	1—50	1 000	008077	50*)	5 000	015568	1—50	400	022091	1—50	400	029984	1—50	400	036309	1—50	400	043571	06*)	5 000
000842	1—50	400	008422	1—50	400	015730	1—50	400	022177	1—50	400	030044	1—50	400	036777	1—50	400	043677	1—50	400
000843	1—50	400	009139	1—50	400	016139	1—50	400	022338	36*)	25 000	030058	15*)	10 000	036809	1—50	400	043794	35*)	5 000
001008	01*)	5 000	009150	1—50	400	016224	1—50	400	022843	1—50	400	030100	1—50	1 000	037002	20*)	5 000	043866	1—50	400
001807	1—50	400	009382	05*)	5 000	016463	1—50	1 000	022986	1—50	400	030422	1—50	400	037045	1—50	400	043926	1—50	400
002779	1—50	400	009391	14*)	5 000	016468	1—50	400	023137	20*)	5 000	030481	1—50	400	037091	49*)	10 000	044439	1—50	400
003406	1—50	400	009536	1—50	400	016573	1—50	1 000	023223	1—50	400	030516	1—50	400	037361	1—50	400	044567	32*)	10 000
003605	1—50	400	009569	1—50	400	016717	29*)	10 000	023284	1—50	400	031178	1—50	400	037404	1—50	400	044855	49*)	10 000
003776	15*)	5 000	009875	1—50	400	017178	1—50	400	023521	1—50	400	031207	1—50	400	037407	1—50	400	044868	1—50	400
003955	12*)	10 000	009903	1—50	400	017466	42*)	5 000	023676	1—50	400	031298	1—50	400	037604	30*)	50 000	045164	04*)	10 000
004238	49*)	5 000	010175	44*)	10 000	017566	28*)	5 000	024047	30*)	10 000	031344	1—50	400	037611	38*)	10 000	045326	1—50	400
004240	1—50	400	010469	43*)	50 000	017671	43*)	10 000	024081	1—50	400	031451	1—50	400	037754	45*)	5 000	045594	1—50	400
004257	45*)	10 000	010481	37*)	5 000	017915	19*)	10 000	024278	1—50	400	031521	1—50	400	037824	1—50	400	045660	02*)	5 000
004440	37*)	5 000	010623	24*)	25 000	018020	1—50	400	024448	30*)	5 000	031692	1—50	400	038131	1—50	400	046120	1—50	400
004576	34*)	10 000	011804	1—50	400	018105	04*)	10 000	024650	1—50	400	031843	14*)	5 000	038309	14*)	5 000	046246	1—50	400
004685	1—50	400	011901	1—50	400	018242	1—50	400	024906	1—50	400	031941	1—50	400	038325	07*)	5 000	046320	1—50	1 000
005002	1—50	400	012117	1—50	400	018541	1—50	1 000	025001	33*)	10 000	032015	1—50	400	038613	1—50	400	046358	1—50	400
005067	12*)	25 000	012281	29*)	5 000	018598	1—50	400	025513	12*)	5 000	032426	06*)	5 000	038812	1—50	400	046802	10*)	25 000
005289	1—50	400	012492	1—50	400	018691	23*)	25 000	025709	1—50	400	032668	37*)	5 000	038972	1—50	400	046946	1—50	400
005678	05*)	5 000	012607	1—50	400	018892	1—50	400	025855	1—50	400	033081	1—50	400	039117	1—50	400	047008	1—50	400
005702	37*)	10 000	012758	04*)	5 000	018925	1—50	400	025996	1—50	400	033082	1—50	400	039474	32*)	5 000	047013	1—50	400
005804	1—50	400	013550	1—50	400	019187	1—50	1 000	026583	28*)	10 000	033121	1—50	400	040649	29*)	5 000	047028	37*)	25 000
005879	32*)	5 000	013657	30*)	5 000	019206	1—50	400	026887	1—50	400	033191	1—50	400	040685	1—50	400	047236	1—50	400
005944	21*)	10 000	013664	12*)	5 000	019475	1—50	400	027413	1—50	400	033315	1—50	400	040823	1—50	400	047948	1—50	400
006140	03*)	10 000	013775	50*)	25 000	019567	1—50	400	027611	30*)	10 000	033490	08*)	5 000	041053	37*)	5 000	048392	1—50	400
006152	03*)	5 000	014045	1—50	400	019625	1—50	400	027900	1—50	400	033786	46*)	5 000	041228	1—50	400	049251	46*)	5 000
006224	1—50	400	014076	1—50	400	020174	1—50	400	027994	26*)	5 000	034218	1—50	400	041272	1—50	400	049423	1—50	1 000
006572	1—50	400	014089	33*)	25 000	020355	1—50	400	028224	1—50	400	034234	46*)	5 000	041443	1—50	1 000	049623	29*)	5 000
006605	45*)	5 000	014316	1—50	400	020360	06*)	25 000	028284	32*)	5 000	034512	1—50	400	041519	1—50	400	049687	1—50	400
006633	35*)	10 000	014452	1—50	400	020362	1—50	400	028562	1—50	400	034524	1—50	400	041541	1—50	400	049800	21*)	5 000
006666	13*)	25 000	014486	1—50	400	020657	40*)	10 000	028591	1—50	400	034937	22*)	10 000	041870	1—50	1 000	049815	32*)	10 000
006992	1—50	400	014553	1—50	400	020666	1—50	400	028794	1—50	400	034970	1—50	400	042087	1—50	400	049956	1—50	400
007032	49*)	5 000	014599	1—50	400	020841	1—50	400												

*) Энэ сериин облигацинуудай нүгөө 49 номернуудта тус бүриин 400 түхэригэй шүүбэринүүд буугаа.

Шүүбэринүүдэй тираж үнгэргэхэ Комиссиин Түрүүлэгшэ—ажалшадай депутадуудай Читинскэ областной Соведэй Гүйсэдхэхэ комитедэй Түрүүлэгшэ П. П. УЖЕВ

Комиссиин харюусалгата секретарь М. А. СМИРНОВА.

МҮНӨӨДЭР УЛАН-УДЭДЭ

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — [...]рий Чкалов» (12, 14 часу[...] «Бесприданница» (16, 18, 20, [...] суудhаа), «Хабар» (23 час 30 [...] таhаа).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — «[...]даггүй фронт» (11, 13 часу[...] «Каталина Кишын зол жаргал» [...] 17, 19, 21 часуудhаа).

СССР-эй ой модоной ажа[...] Министерствын Бурят-Монголдохи hургуули

үдэрэй отделениин нэгэдэ[...] курсада hурагшадые абаха[...]

Тус hургуули лесоводууд-[...] технигүүдые бэлэдхэнэ.

Дунда hургуулиин 7 класс [...] гаhан, 16-hаа 35 хүрэтэр на[...] нюурнууд 1-дэхи курсада абта[...] дэхи курсада орогшод нима [...] дүүдээр экзаменуудые бариха [...]

а) СССР-эй Конституцяар ([...]ваар), б) ород хэлээр (устна[...] бэшэлгээр), в) математикаар [...]ваар ба бэшэлгээр).

Абалгын экзаменууд 1951 [...] августын 3-hаа 14 хүрэтэр [...] гаргадаха. hуралсалынь 1951 [...] сентябриин 1-hээ эхилхэ. hу[...] анда hураха болзор—2 жэл. [...] шад hарадаа 210 түхэригэй ст[...] деэр, хамтын байраар ханга[...] юм.

БМАССР с. Заиграево, Л[...] школа гэhэн адресаар мэдүү[...] автобиографи, hургуули дү[...] тухай гэршэлгэ ба 3 фотокарт[...] хабсарган эльгээхэ.

ДИРЕКЦ[ИЯ]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 28. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного [...] промышленности—6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 16.

Н—03624. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000